

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 30 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy hónap 2 k. 50 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, február 23.

Sikeres tevékenység

az orosz fronton.

(Olasz harcátér — változatlan.)

Budapest, február 22. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harcátér:

Vadász különítményeink és rohamcsapatok tevékenysége, nevezetesen Dornawatra és a Dnyeszter közti arcvonal területén tegnap ismét igen élénk volt. Osztályaink mindenütt sikeresen hajtották végre megbízásaikat és csak nagyon csekély veszteségeik árán számos foglyot szállítottak be.

Olasz harcátér:

Változatlan.

Délkeleti hadszíntér:

Vojusánál élénkebb csatározás. bepelenitől északnyugatra ellenséges Tandákat szétszórtunk. Hífer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kétszáz halott angol egy visszafoglalt árokreszben.

Berlin, február 22. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcátér:

Rupprecht bajor trónörökös hadseregportja:

Armentierstől délre erős tüzelés után több angol század benyomult állásunkba. Erőteljes ellentámadással azonnal visszavetettük őket. Az árok kitérítése alkalmával 200 halott angolt szamláltunk össze és 39 főnyi elfogott legénységet szállítottunk hátra. Az ellenségnek Varnetontól délre, a labassei csatortól délre és az Ancre és Somme között megkísérelt felderítő előretörései balsikerrel végződtek.

Keleti harcátér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Rigától délkeletre és a Naroc tó déli partján századnyi erősségű orosz osztályok vállalkozásai meggyúsultak. Lbausynál, a Szcara mentén és több helyen, a Dnyeszter és az Erdős-Kárpátok között csapatok néhány sikeres vállalkozást hajtottak végre.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadseregportjánál hóviharban csak csekély harc tevékenység folyt.

Malomkövek közt.

Ki sip-dobon, ki trombitán, mindenki a maga hangszerén... De, csodálatos módon, minden osztály ugyanazt a nótát fuja: a panaszkodás dalát. Mindenki sir, bár a könnyek nem mindenütt nevezhető az őszinteség harmatának. Hiszen igaz: siralom-völgye ma az egész világ, de a fájdalom fészkei mintha ott volnának, ahol hangtalanul türnek. Nem tehetünk róla, de mindig gyanus nekünk az a szenvedés, amely fenhangon sokat panaszkodik.

Hallottuk mi már a gyárosok jajveszékését s mi következett utána? Az ipartermékek gyors megdrágulása.

Nyomban ezután főlshajtottak az iparosok: s a munkabérek horribilis emelkedése következett.

A kereskedők összefutottak, beszédeket mondtak, feliratokat szerkesztettek és megsokszorosodott mindennek az ára.

Ma aztán végre találkozót adtak egymásnak a gazdák a Sándor utcai régi országházban. Az országos gazdaszövetség lázadozott bizonyos sérelmek ellen s ebből egészen bizonyos, hogy most már a buza árának az emelkedése következik.

Minden osztály, szövetség és egyesület nő, erősödik, gazdagodik — csak egyetlen osztály halad a bizonyos tönkremenés felé: a fogyasztók osztálya. Csodálatos tehetetlenséggel áll ez a szervezetlen óriási tömeg a szervezkedések rohama előtt, amely megsemmisítéssel fenyegeti. Tür némán, legfeljebb nyöszörögve, holott ez az egyetlen osztály, amely minden más szervezet ellen jogosan panaszkozhatik.

Nem lehetne-e, hogy végre miniket fogyasztókat szervezzen valaki, hogy mi tartsunk ankéteket, kongresszusokat, parlamenteket, hogy mi szövetkezzünk, kartellezzünk s hogy végül mi panaszkodjunk fenhangon, vagy ha kell, hát ordítva? Elvégre mi vagyunk a többség s ha mi elkezdünk istenigazában panaszkodni, talán mi is elérjük azt, amit a gyárosok, iparosok, kereskedők és gazdák elértek: — jogainknak a tiszteletbentartását. Vagy egyedül csak nekik van joguk arra, hogy áruik árát egyre emeljék? S nekünk csak azt a jogot hagyják meg, hogy ellenük minduntalan csak a — szavunkat emeljék föl? (.)

Macedóniai harcátér:

A Vardartól keletre az angolok megkísérelték; hogy állásaink előtt befészkeljék magukat. Kézigránát harcban elűztük őket. Ludendorff, első főszállásnök. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Bjfel 2 orakor érkezett telefonjelentés.

Svédország és Anglia közt

nincs forgalom.

München. Az angol alsóházban a külügyi hivatal a következő számadatokat közölte: Február 21-től március 31-ig a háborús kiadás 117 millió font volt, április 1-től pünkösöd napjáig 128 millió font.

Drezda. A szász szociáldemokrata-párt elhatározta, hogy azokat a szociálista képviselőket, akik ellenzékiek, kizárja a pártból.

Genf. A Newyork Chronicle jelenti, hogy az Unió területén megkezdett új verbuválások kedvező hatolyásuak.

Stockholm. Február 1 óta Svédország és Anglia között egy postajárat sem indult. A levelek és csomagok óriási mennyiségekben hevernek a postahivatalokban.

Beggel 3 orakor érkezett telefonjelentés.

Anglia blokád-minisztere panaszkozódik.

London. Az Associated Press londoni képviselője jelenti: Lord Róbert Cecil blokádminiszter kijelentette, hogy a buvárhajó harc a semleges népek kereskedelmének sok kárával jár. Skandinávia, Hollandia és Amerika legtöbb kikötőjéből nem tuthatnak ki hajók a nyílt tengerre. A németek kalóz nyilatkozata tehát nem volt blöff. A semleges hajók ki vannak téve a teljes megbénulásnak, vagy pusztulásnak. E meghatározáshoz képest a tulságosan gyilkos dolog ijesztő volna nem az általános pusztításban nyilvánul meg, mert az elpusztított hajók száma igen csekély ama hajókkal szemben, amelyek sértetlenül jutnak át a tengeren, hanem a szörványos rajtaütések bizonytalanságában nyilvánul meg.

A Secoló jelenti: Márciusban Párisban az entente hatalmak szociálistái kongresszusra ülnek össze, amelyen a háboru további folytatása ellen állást foglalnak.

— Összeesküvés Oroszországban.

Stockholmból jelentik: A cár kihallgatáson fogadta Protopopov belügyminisztert, aki részletes jelentést tett a legutóbb felfedezett nagyszabású összeesküvésről. Az orosz udvari körök nagy bizalommal néznek a jövő eseményei elé.

Hitelünk javulása a blokád miatt.

(Javult az amerikai helyzet.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Bécsből jelentik: A Presse előkelő bécsi közgazdasági helyről arról értesül, hogy ma érkezett newyorki táviratok szerint a helyzet az eddiginél valamivel jobbnak mondható.

Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank ma igazgatósági ülést tartott, melyen felolvasták az igazgatóság jelentését. A jelentés rámutat arra, hogy tekintettel a tengeralattjáró háborúra, Hollandia, Svájc és a skandináv államok azokat a cikkeket, amelyeket eddig Angliából és Amerikából szereztek be, ezentul Németországból, Ausztria és Magyarországból fogják beszerezni. Így jogosan lehet remélni, hogy a semleges államokkal szemben devizánk árfolyama nem fog emelkedni. A hadikölcsön értéke január 16-tól február 20-ig nyolcvan fillérrel emelkedett.

A newyorki tőzsdejelentések szerint az a hír terjedt el, hogy a háború kritikus pontjára ért és a béketárgyalásokat két heten belül meg kell kezdeni, még a tengeralattjárók harcának megkezdése előtt, mert különben nem vezetnek eredményre.

Hága. Santiagóban amerikai tengerészeket szállítottak partra.

Hága. A brazil kormány értesítette a német kormányt, hogy több

braziliai hajó elindult, hogy áthaladjanak a zárlati területen.

Rotterdam. Lincoln Abrahám halálának évfordulóján George Lloyd levelet intézett a Newyork Timeshez, melyben rámutat arra a különös analogiára, ami a szövetségesek küzdelmei és Lincoln Abrahám egykori harcái között vannak. A miniszterelnök szerint a rab-szolgaságnak egy újabb formája fejlődött ki Európában, amely nemcsak arra szorítkozik, hogy a népek szabadságát tönkre tegye. Amiként Lincolnnak, úgy 1914-ben a szövetségeseknek is tisztában kellett lenni azzal, hogy a kérdést nem lehet békés úton megoldani. Ez a háború, amely a szabadságért folyik, nem tűr semmiféle kompromisszumot. Győzelemmel, vagy vereséggel kell végződnie.

Charson miniszter az angol alsóházban a következő kijelentéseket tette: A tengeralattjáró háború igen komoly kérdés. *Mar eddig is nagy veszteségeket szenvedtünk.* A német kérdéseket azonban ezek a veszteségek eddig nem igazolták. Február 18-ig összesen 137 angol, entente és semleges hajó pusztult el és ezzel szemben Angliába 5550 hajó érkezett és London kikötőjéből 5845 hajó futott ki.

Károlyiék

amerikai agitációja.

(Az Unio szimpátiáját eljásztották az ellenzékiek. — A képviselőház ülése.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház mai ülése délután félnegy órakor kezdődött. Az ülést Szász Károly alelnök nyitotta meg s nyomban ezután elrendelte a titkos szavazást az összeférhetetlenségi bizottság három tagjának megválasztására. A ház Csermák Ernőt 100 szavazattal, Pallavicini György örgrótot 100 szavazattal és Vázsonyi Vilmost 105 szavazattal választotta meg az inkompatibilitási bizottság tagjának. A választás után Pallavicini és Csermák letették az esküt, melynek mintáját Veres Zoltán jegyző olvasta fel. Vázsonyi Vilmos az ülésen nem volt jelen és így ő majd a legközelebbi ülések egyikén teszi le az esküt. Ezután öt pernyi szünetet rendelt el az elnök.

Az ülés megnyitása után Farkas Pál szólalt fel elsőnek a miniszterelnöki jelentés tárgyalásánál. Hangoztatta, hogy azok a törekvések, melyek legutóbb a parlamenti viták folyamán felmerültek az ellenzék részéről, nemcsak a kormánynak, hanem az egész nemzet szempontjából nagyon károsak és szinte veszélyesek. Különösen azok a törekvések, melyeket a Károlyi csoport tagjai fejtenek ki a történelmi igazsággal teljesen ellentétben állók. Beszédében rámutatott Holló Lajos tegnapi haretéri és külpolitikai fejtegetéseire, melyel rossz érveket szolgáltatott az ellenségnek, holott — mondotta — a mi harcunk igazságos harc, melynek kitérőse elkerülhetetlen volt. Oroszország, Anglia és a pánszláv izgatók Magyarország teldarabolását akarták. Teljesen érthetetlennek tartja, hogy történelemmel és politikával foglalkozó emberek és állam-

férfiak, a háború előtt és alatt ilyen kérdéseket vetnek felszínre, mellyel ártalmára vannak a nemzetnek. Kétségtelen, hogy a Károlyi-párt működése sokat lendített azon, hogy a monarchia felbomlását a háború kitörésének pillanatában biztosra vegyék. Amerika ellenséges érzülettel volt velünk szemben a háború elejétől fogva, amit egyrészt Károlyi és társai amerikai útjának lehet tulajdonítani. Amerikában nyilvánosan hangoztatják, hogy Magyarországon rosszak a viszonyok. Olyan agitációt fejtettek ki Amerikában, amelyek az entente ügynökök hangulat keltését nemcsak, hogy nem ellensúlyozták, hanem azt direkt előmozdították. Magyarország közállapotáról teljesen olyan képet festettek, amilyent ellenségeink akartak, amellyel teljesen félrevezették az amerikai közvéleményt. Ezzel a türehtelen állapottal szemben kötelessége a magyar parlamentnek, hogy megértesse mindenkivel, hogy a végeredményben győztes háború, amelyet most viselünk, *nem egyes államférfiak akarata, vagy mulasztásán alapul és nem külpolitikánk változó esélyein, hanem a világtörténelem logikus vastörvényein, amely törvények előtt bármily tájdonmasan is, de mindenkinek meg kell hajolni.*

A román háború kitörésekor a Tölgyesi szorosnál egyszer egy magaslati álláson volt, amikor az oroszok rohamot roham után intéztek, hogy frontunkat áttörhessék. A másik hegyháton ott volt Ostffy Lajos, aki mindjárt ő utána fel fog szólalni és aki bizonyosan a javaslat ellen fog beszélni. A két hegy között a völgyben az oroszok és a románok támadásai hullámoztak és amikor másnap a völgyet katonáink megtisztították az ellenségtől, találkozott Ostffival aki a győzelem fölött való örömeiben összeeszelkezett vele. Ebből az epizódból meríti azt a reményt, hogy amint eddig, úgy ezután is valamennyi magyar, bármilyen pártalásu legyen is és bármilyen irányért küzdjenek, a haza épségéért és fejlődéséért folytatott kü-

delemben mindenkinek egyesülnie kell és egyesülni fog.

Ezután Holló Lajos személyes kérdésben kér engedélyt a felszólalásra és kijelenti, hogy tegnapi beszédét a miniszterelnök válasza, a sajtó egyrészenek fejtegetései és Farkas Pál mai felszólalása is tendenciózusan állította be és ezért tiltakoznia kell. Kijelenti, hogy politikai állásfoglalását félreértették és tiltakozik azon feltogás ellen, mintha akár a multban, akár pedig a jelenben az ententének akart volna szolgálatot tenni. Felszólalásában egyedül a béke ügyét akarta szolgálni. Az ellene felhozott vádak ellen erélyesen tiltakozik.

Battbyány Tivadar szólalt fel ezután. Kijelenti, hogy miután Károlyi Mihály gróf nincs jelen az ülésen, neki kell pártja nevében felszólalni. Visszautasítja azt a vádat, amely megbélyegezte a párt amerikai útját. Tiltakozik az ellen, mintha az amerikai ut hazafiatlan agitációnak lett volna szentelve, vagy mintha nemzetiségi agitációval lett volna ellátva, amely túllépte volna az alkotmányosság határait. Az a feltevés, amely azt állítja, hogy a Károlyi párt nem áll olyan hazafias állásponton, mint más magyar, valótlanság. Ennek legjobb bizonyosága a pártnak a román kérdésben tanúsított állásfoglalása. A Károlyi párt tiltakozott a legjobban a kormány román dédelgető politikája ellen, legjobban ez a párt támadta a románokkal kötött szerződéseket. Ezek legjobb bizonyítékai a párt jóhiszeműségének és tiltakozik Farkas Pál imputációi ellen.

Battbyány Tivadar gróf után ismét **Farkas Pál** szólalt fel. Kijelenti, hogy szavait tendenciózusan félreértették. A Károlyi-párt amerikai agitációja Magyarország állítólagos bajait ismertette, ami csak megkönnyítette az entente ügynökök munkáját és ennek következménye az, hogy az a szimpátia, amely valamikor Magyarország felé fordult, elszállott és Magyarország ellen fordult.

Ostffy Lajos tiltakozik a kormánypártnak ama törekvése ellen, mellyel az ellenzéki pártok között egyenletlenséget akar előidézni. Ha az ellenzék egyik másik csoportja között vannak is nézeteltérések, hazafiasági szempontból valamennyien egységesek. Hazafias érzései az ellenzéknek sohasem voltak annyira erősek, mint a jelenlegi viszonyok között. Az ellenzék a háború alatt és a háború kitörésekor tanúsított magatartása bebizonyította, hogy elszántan akarják ők is végig küzdeni ezt a háborút és ebben a kérdésben az ellenzéki pártok között nincs vélemény eltérés. A közös ellenséggel szemben egy érzés tölt el minden magyar embert és hogy itt a parlamentben ellentétek vannak, az más kérdés. Ezután hosszasan bírálja a kormány intézkedéseit. Hibáztatja, hogy a kormány a háború alatt a kulturális kérdéseket teljesen elhanyagolta. Végül kijelenti, hogy a miniszterelnök jelentését nem fogadja el.

Varga Gábor a következő felszólaló. Beszédében a vak katonák ügyével foglalkozik. Rámutat arra, hogy Magyarországon már eddig huszezernél több vak katona van. Felkéri a társadalmat, az államot és a községeket, hogy részesítsék támogatásban a háború eme legszerencsétlenebb áldozatait. A miniszterelnöki jelentést tudomásul veszi.

Beszéde után az elnök negyed tíz órakor megszakította a tárgyalást. A legközelebbi ülés holnap lesz a miniszterelnöki jelentés folytatóságos tárgyalásával.

Meg akarja mérgeztetni az entente a német tengerészeket.

(Japán segíti Mexikót.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése —

Berlin. A Lokalanzeiger ma esti számában a következőket írja: Japán most értesülünk arról, hogy illetékes helyre megbízható hírek érkeztek, amelyek szerint az entente hatalmak azt a genosz brutalitást eszelték ki, hogy a semleges hajós vállalatok tulajdonosait megkérik, vigyenek magukkal mérgezett élelmiszereket a tengerre, hogy az esetre, amint az megszokott történni, ha a német tengeralattjárók élelmiszerpótlás céljából hozzájuk fordulnak, ezeket a mérgezett élelmiszereket adják nekik. Ennek a mérhetetlen gaz gondolatnak, amelyhez fogható meg emberi agyveió nem talált ki, bizonyára maguk a semlegesek fognak legjobban opponálni, mert nem képzelhető el, hogy egy ilyen világraszoló genosz-sághoz segítséget nyújtsanak.

A Pester Lloyd jelenti Bécsből: Ausztria-Magyarország, és az Egyesült Államok viszonya a mai napig sem tisztázódott. A monarchiához intézett amerikai jegyzékre a válasz még nem készült el, mert az a nemzetközi és a tengeri jognak alapos tanulmányozását igényeli. A válság megoldásának elhúzódását nem szabad optimista szemmel nézni.

A Daily Telegraph jelentése szerint Gerard hosszabb ideig fog tartózkodni Madridban tárgyalások miatt a külügyminiszterrel, miniszterelnökkel, és a király is kihallgatáson fogja fogadni.

A Lokalanzeiger jelenti, hogy a nyugat-amerikai sajtó szerint Japán lázasan dolgozik hadikészülődéséin. Mexikót nagymennyiségű hadianyaggal látta el.

Fácán-utca 4., Csáky Eszter Fáltán L.-utca 7., Kányádi Torró Sándor Borona-u. 49/a, Éliás Jakabné Gáj Szeglet-utca 18., Simon Sámuel Pécskai-ut 21., Jankó Imre Sága Iskola-utca 14/a, Mandel Dávid Gáj Csorda-utca 2., Jakubovics József Boros B.-tér 16., Lebovits Samuné Tökölly Imre-utca 5., özv. Markovics Kálmánné Batthyány-utca 5., Cservenka János Tökölly I.-utca 52., Argyelán Jánosné Kapa-utca 20., Vidai József Gáj Templom-utca 48., Schwarz János Nagyváradi-ut 10., Freifeld Dávid József főherceg-ut 12., özv. Fiskerty Istvánné Angyal-utca 30., Berger Sámuelné Hajó-utca 5 a, Stern Ferenc Szt-Pál-utca 1., Jancsán Miklósné Beresényi M.-utca 54., Schul Benő Szt-Pál-utca 3., Jakab Ernőné Purgly L.-né-utca 158., Kurtág Hermann Kassa-utca 24., Schillinger Vilmos Tökölly-tér, Mandl Ilona Bótvös-utca 12., Steinfeld Vilmosné Kapa-utca 7., Plank Pálné Csutora-utca 7., Elcs Armin Weitzer János-utca 2., Robitsek József József főherceg-ut 3., Schubert Ferenc Sága Pécskai-ut 17., Tenoel Erzsébet Borona-utca 4., Dürr Kocsárd Boros B.-tér 15., Gelmann Dávid Mikos Kelemen-utca 2., Aradi Széchenyi-gözmalom, Grosz Mór Kossuth-utca 50., ifj. Nagy János Közép-utca 25., Muszkán Döme Csutora-utca 1., Stern Abrahámné Pécskai-ut 14., Lux Antal Nagy Sándor-utca 5., Soldan János Póltenberg-utca 95., Keresztury Gyula Tökölly I. 44., Farkas József Gáj Szerb-utca 13., özv. Ursz Lázárné Orozy-utca 21.

Aradon elfogott

lisztcsempészek.

(Üzérkedés a Maros völgyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi rendőrség érdekes lisztcsempészési ügyben indította most meg az eljárást. Az aradi vasuti állomáson szolgálatot teljesítő őrmesternek feltűnt, hogy egész esomó román parasztember futkosott körül az állomáson és valami liszt szállítás iránt érdeklődött. A rendőrmester megfigyelte a parasztokat és megállapította, hogy ezerszázötvennyolc kilogram tengeri lisztet akarnak Aradról elszállítani. A tengeri lisztet Lőkősházán adták fel és Maroskaproncára akarták szállítani. A rendőrség úgy látta, hogy itt nagyobb zabású lisztcsempészést akarnak keresztülvinni és ezért lefoglalta a szállítmányt, a liszt körül foglalatokodó tízenhét román parasztot pedig bevitték a főkapitányságra. A parasztok vezetője nagy jajveszékeltés közepette elmondta, hogy ők Lőkősházán vásárolták a tengeri lisztet és ott szállítási igazolványt is szereztek a Maros völgyébe való expedíáláshoz.

— Könyörgünk szépen — mondták — ne tessék elvenni tőlünk a lisztet, mert akkor az egész Maroskapronca lakossága éhenhal. Mink két napig gyalogoltunk, amíg felhajszoltuk ezt a lisztet, amelyre a maroskaproncai népnek olyan szüksége van, mint egy falat kenyérre. A lakosság bennünket bizott meg, hogy megszerezzük ezt a lisztet, mert a lakoságnak nincs elég tápláléka.

A rendőrség kételkedéssel fogadta ezt a rémhistóriát, mert tudta, hogy a vármegye vezetősége lelkiismeretesen gondoskodik a lakosság lisztszükségletének kielégítéséről. A lefoglalt csaknem tizenkét métermázsza tengeri lisztet a rendőrök átadták a hadi természetű részvénytársaság aradi kirendeltségének és azonnal érintkezésbe léptek Kapronca község előjáróságával, ahol azt a felvilágosítást kapták, hogy az ottani lakosság rendszeren el van látva gabonával, azonban különösen a román lakosság, valóságos népvándorlást rendez az aradi, valamint az ecki járásba és mindenáron tengeri lisztet akar felhajszolni. A románok ugyanis megszokták a kukorica kenyérral való táplálkozást és többet szeretnének enni, mint amennyit a kormányrendelet előírt. A Maros völgyéből különben is jórészt azért kerekedik fel néhány üzér és járja be a vármegye gabonatermő vidékeit, hogy busás nyereséggel adja el a megvásárolt lisztet. Remélhető, hogy e teleplezés után ezek az üzérok nem merik mesterekedésüket tovább folytatni.

Kik árusítják Arad város élelmiszereit? (Százhetvennégy kereskedő jelentkezett.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tudvalevőleg március 8-ától fogva az aradi kereskedők útján kerülnek forgalomba a város által beszerzendő legfontosabb élelmiszerek. Azoknak a kereskedőknek, akik az árusításra vállalkoznak, ma délig kellett jelentkezni az aradi kereskedelmi és iparkamaránál. Mint értesülünk 174 kereskedő jelentette be, hogy hajlandó az árucikkeket árusítani. A jelentkező kereskedők névsora a következő ajelentkezés sorrendjében:

Pelyhe Mátyásné Erdélyi-ut 12., Szelezsán Pál Gál L.-utca 20., Dema Gusztáv Angyal-utca 20., Schulik Lajos Csiky Gergely-utca 10., Sambura Jánosné Trombita-utca 16a., Czitrom Mór Urbán Iván-utca 52., Schupkégel Adám Kapa-utca 33a., Thurzó Károlyné Boros Béni-tér 16., Stern B. Józsefné Mikos Kelemen-utca 9., Fischer Nándor Kossuth-utca 18., Farkas Hermánné Arad-Gáj Templom-utca 6., Goldmann Sámuel Kasza-utca 50., özv. Iritz Sándorné Weitzer János-utca 15., Reich Gyula Gyár-utca 1., Szontag Istvánné Kasza-utca 36., Farkas Lipót Arad-Gáj Csorda-utca 9-10., Amtmann Lajos Kossuth-utca 56., Hum Ferenc Tökölly tér 4b., Dragomir Gyula Mihály-utca 110., Herczeg Lipót Arpad-tér 4., Zabán János Boros Béni-tér 9., Török Pál Török Gábor-utca 5a., Hász Albertné Akác-utca 10., Szücs Mátyás Mosóczi telep Csokonai-utca 1., Lőrinc Lipót Damjanich-utca 1., Drosnyák Gyuláné Borona-utca 46., Schlesinger Béla Teleky-utca 17., özv. Kreesmayer Gyuláné Tökölly-tér 2a., Piblinger Lajos Kasza-utca 20., Kohn Simonné Varjassy Lajos-utca 128., Baumann Ignác Boros Béni-tér 23., Klein Jakab Mihály-utca 86., Rácz Lajosné Forray-utca 3., Hajdu Margit Kossuth-utca 36., Gróf László Kossuth-utca 24., Kohn László Pécskai-ut 18., Szabó Gábor Mosóczi-telep Dugonics-utca 18., Stern Abrahám Weitzer János-utca 17., Szücs Ferenc Szent László-utca 8., Baumgartner József Kapa-utca 11., özv. Neumann Ignácné Urbán Iván-utca 25., Weisz József Lenkey-utca 1., Kiss István Sága Szilágyi D.-utca 29., Kondor Sándorné Apaiy M.-utca 1., Zsif ovics Miklós Varjassy és Sarló-utca sarok, Erbeszkern János Kápolna-utca 4., Kertész Pál Erzsébet-utca 18., Riess Vilmos Deák Ferenc-utca 22., Frumoszu Sándor Sága Martinovits-utca 53., özv. Wittenberg Izidorné Pécskai-ut 13., Ernye Mórné Karolina-utca 9., Steiu György Deák Ferenc-utca 7., Fránki Géza Baross G.-

utca 14., özv. Jozsika Antalné Edelspacher-utca 6., Karsay és Schlosser József főherceg-ut 7., Geiszler Konrád Erdélyi-ut 5a., Dávid Vilmos Erdélyi-ut 11., Feichtaller Márton Tökölly I.-u. 31., Augenblick Ferencné Tökölly I.-utca 15., Benedek Gizella Urbán Iván-utca 12., Adler Sándorné gróf Tisza István-utca 24., Jeney János Sarló-utca 29., Klüman József Tökölly I.-utca 17., Kovács Lajos Trombita-utca 14., Laskay Istvánné Sága Csaba-utca 36., Hollerbach Jánosné Urbán Iván-utca 45., Bakos Pál Sága Kossoru-utca 11., Weisz Dávid Kossuth-utca 62., Deutsch Sámson Határ-utca 14., Grogot Jakabné Miklós-utca 26., Fehér Gyula Weitzer János-utca, Lázár Gyula Andrassy-tér, Glück Sámuel Andreyi Károly-utca 18., Susa Lajosné Tökölly-tér 1., Kohn Samu Erdélyi-ut 11e., özv. Görgényi Józsefné Trombita-utca, 38. Pap László Boros Béni-tér 20., Valasek János Hal-tér 1., Stein Mór Tökölly-tér 7., Guttmann Samu Rákóczy-utca 20. Hegyesi Gézané Booskay-tér 4., özv. Breitbart Vilmosné Andreyi Károly-utca 4. szám, Ékes József Kálmán János-utca 36., Szeicht Mátyásné Illés-utca 118/b, Risztin Demeter Varjassy L.-utca 159., özv. Komlódi Andrásné Vécsey-utca 6., Felix Károly Szabadság-tér 19., Berkó Adolf Virág-utca 8., Biner Ignác József Kápolna- és Aulich L.-utca sarok, Horváth Józsefné Mosóczi-telep Bajza-utca 14., Engel Mór Szabadság-tér 10., Ozinezar Lajos Borona-utca 8., Tóth Lajos Orozy-utca 17., Birkenheier Miklós Deák Ferenc-utca 46., Budai László Sága Pécskai-ut 2., Chambré Jánosné Angyal-utca 25/a, Joanovics Sándorné Akác-utca 15., Egri Sándorné Fábrián-utca 9., Gerbner Lázárné Hal-tér 5., Pataki Mórné gróf Leiningen K.-utca 14., Guttmann Nándorné Ilona-utca 19., ifj. Weisz Mór Wessolényi-utca 28., özv. Henz Mihályné Kapa-utca 4., Repich János Urbán Iván-utca 1., özv. Bolyos Odónné Batthyány-utca 32., Messer Miksa Csernovics P.-utca 27., Hoffmann Ottó Szabadság-tér, Mandel Aron Gáj Orovit-utca 29., Csizmás Lázár Gáj Templom-utca 13., Springer Ignác Dohány-utca 8., Szabó Sándorné Kosár-utca 1., Ficzay Pálné Sarló-utca 8., Juhász Gábor Orozy-utca 24., Dürr Gusztáv József főherceg-ut 2., Messner Jakabné gróf Tisza István-ut 58., Engel Gyula Lövész-utca 1., Kerner J. Károly Aranykéz-utca 4., Daimel utóda Schenk Rudolf Szabadság-tér, özv. Bérés Gusztávné Urbán I.-utca 41., Amont János Gyár-utca 1/b, Rothstein Mór Szabadság-tér 8., Klein Rudolfné Czuczor-utca 27., Lőrinc Mihály Varjassy Lajos-utca 108., Papliczky Antal Aulich L.-utca 22., Pányi Lajos Illés-utca 118., özv. Sándor Jakabné Atlantika Andrassy-tér 20., Derestye Gyula Beresényi Miklós-utca 20., Dorogi Mózesné Sága Szilágyi D.-utca 8., Zahoray Antal Angyal-utca 2a., Karabin Jánosné

Károly királyhoz fordulnak a gazdák.

(A földbirtokosok panasza. — A vidéki malmokért. — Az ipari cikkek maximálása. — Nagyobb gabona árak.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az Országos Gazdaszövetség ma tartotta közgyűlését a régi parlament épületében. A kereskedelmi miniszter képviseletében Vargha Gyula államtitkár volt kiküldve, továbbá a pénzügyi és földművelésügyi államtitkárok, de nem jelentek meg.

Darányi Ignác elnök javasolja, hogy a királyt és királynét táviratilag üdvözlőjük. (Elfogadják.)

— Az ország legfontosabb érdeke, a termés biztosítása, — mondotta — a kormány a Közélelmezési Hivatalt elkészve és korlátozott hatáskörrel szervezte meg. Az arató munkát, a tavaszi vetést nem biztosították kellőképpen. Ma már a gabona, különösen a búzatermelés nem lukratív. A kormány a gazdákat támogassa, ne csak a kartelleket, nagy árdrágítókat, nagyvállalkozókat és Ausztriát. Követeli az ipari cikkek árának maximálását. A birtok-politika kérdésében a kormány a non possumus álláspontjára helyezkedett. Sérelmeinket, panaszainkat azonban csak írjuk föl a mestergereidre, a gazdáknak most a feladatuk, hogy vitézül küzdjenek a hartereken és keményen dolgozzanak idehaza.

Szomjas Gusztáv határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a kormány függessze föl a rekvirálásokat, a katonaság kezelésében lévő gazdasági gépeket pedig vegye vissza. Az ékeket adják vissza a mezőgazdáknak.

Wittmann János: Bemutatja az eleki kisgazda számítását, mely szerint az elmúlt esztendőben ezer koronánál nagyobb deficittel dolgozott. Hogy ma a szemtermelés nem jövedelmező, annak legfőbb oka az ipari cikkek ár-

nak folytonos emelkedése. Rámutat arra, hogy a gabona- és lizsárakra vonatkozólag új megállapítások szükségesek, hogy eltűnjenek az óriási differenciák. Az ipari cikkek ármaximálása szükséges. Határozati javaslatot nyújt be erre vonatkozólag.

Gaál Gaszton a következő felszólaló. Elmondja, hogy a kormány rendeletet akar kiadni, mely eltiltja a kis és közép malmoknak az őrleést. Ez utóbbiakat a nagy malmok kártalanítanák. Figyelmeztessék a kormányt, hogy ez az intézkedés veszedelembé dönti az országot és ezért javasolja, hogy a készülő rendelettel szemben mar most foglaljon állást a gazdatársadalom. Rámutatott még a központok káros működésére is és ezek megszüntetését javasolja. Javasolja, hogy amennyiben a kormány a két határozati javaslatot nem fogadná el, a király elé terjesszék azokat, őfelségétől kérve a fogyasztók és termelők megvédelmezését a kormány sanyargatása ellen.

Több felszólalás után a két határozati javaslatot és Gaál Gaszton pótjavaslatát elfogadják.

Messkó Pál: a nemzeti birtokpolitikát ismerteti, rámutat arra, hogy a nagytőkét favorizálja a kormány. Kéri a kormányt, hogy a földáraknak nemzeti fejlődésünknek megfelelő irányt szabjon, szüntesse meg a földspekulációt, a parcellázásokat kormányengedélytől tegyék függővé és fölügyelet alatt bonvolítsák ki.

Bottlen István gróf és több felszólaló után ezt a javaslatot is elfogadják.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Holnap megnyílik a színház.

— Játshatnak a mozik is. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny a kormány ismeretes záróra rencelete megjelenése óta álhatalatosan azt az álláspontot képviselte, hogy az aradi színházat és a mozikat nem kell bezárni, mert sem fűtésük, sem világításuk nem befolyásolja a város közönségének szén ellátását és ezért a polgármester nyugodt lelkiismerettel élhet az a kivételes hatalommal, amelyet neki az említett rendelet biztosít. Napokon át napirenden tartottuk ezt a kérdést és igyekeztünk az ország minden részéből beszerzett információk alapján precedenseket produkálni, hogy Vargassay Lajos polgármester korrekt és föltétlenül törvénytiszteelő magatartását és jó szíve által sugallt méltányosságot egy harmonikus kompromisszumban egyesíthessük. Tudtuk, hogy a polgármester ép úgy járja, mint mindenki ebben a városban, ha szánt ember elveszti a kenyerét és biztunk abban, hogy mihegyt be tudunk neki bizonyítani, hogy más város polgármesterei segítettek a bajon, ő sem zárkózik el az elől, hogy ismét megnyissa keresettországait a színtársulatnak.

Ez meg is történt. Ugy látszik, hogy a kormány, akihez a város vezetősége ebben a kérdésben direktiva céljából fordult, hallgatólagosan elfogadta azt a magyarázatot, amelyet Nagyvárad, Temesvár, Sopron és más városok polgármesterei a valóságban alkalmaztak és tettere váltották és nem adott tagadó választ. Hiátzig János főispánnak arra a kérdésére:

vajon játszhatnak-e Aradon a színház és a mozik. Illetve a kormány semmitéle választ nem adott — de ez is válasz.

Mint hogy az intézkedés, valamint a rendelet alkalmazás joga a város első tisztviselőjét illeti, Vargassay Lajos polgármester a nála játszási engedélyért újból kérelmező Szendrey Mihály színházvezetőnek és a hozzá kérvénnyel forduló mozitulajdonosoknak kijelentette, hogy holnaptól kezdve bizonytalan időig, illetve az engedély visszavonásáig megkezdhetik az előadásokat.

Rendkívül okos és humánus cselekedete ez Arad város polgármesterének, aki nemcsak számos családot juttat ismét kenyérhez, hanem visszaadja a közönségnek egyedüli szórakozó helyeit. Mert, anélkül, hogy a nagy idők szellemét megsértenék, őszintén és képmutatás nélkül el kell mondni, hogy a háború sikeres továbbviteléhez ép úgy hozzátartozik a nemes formájú és a viszonyok által megszabott korlátok közt történő szellemi szórakozás, mint ahogy hozzátartozik az, hogy a hatóság gondoskodik a polgárság tisztjéről és husáról a háborúban.

Mint Pécsről jelentik, a színházat és a mozikat nem zárták be. Neudtvich Andor kintanásos polgármester a Pécsi Napló munkatársának kijelentette:

— Tekintettel arra, hogy a színházat a városi szénellátás miatt, mely a D. G. T.-től a szerződés értelmében a városnak minden körülmények között jár, az Apolló mozinak pedig van annyi szén, hogy a fűtésnek nincs akadálya, de Pécsen jelenleg szénhiány nincs, a rendelet adta jogával élni fog a színház, valamint a mozi tovább is tarthat előadást.

Ugy a színház, mint a mozi előadásai némi korlátozást fog szenvedni, de az már most bizonyos, hogy a színház esti előadásainak számát nem csökkentik.

* Drasche-Lázár Alfréd könyvét, a Tűzpróba című regényt nemcsak a kritika fogadta lelkes elismeréssel, hanem a közönség is szinte páratlan érdeklődést tanúsít iránta: az első kiadás néhány rövid hét alatt teljesen elkelt. Most készül a második kiadás, a mely néhány nap múlva meg fog jelenni. A közönség tömeges érdeklődése a kitűnő könyv iránt egyre élénkebb, úgy, hogy a második kiadás is előreláthatólag igen hamar el fog kelni.

Wilson hadizenei joga.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az angol lapok amerikai levelezői Lansing külügyi államtitkárnak a kongresszus elé terjesztett ama javaslatáról, hogy az elnököt a szenátus lássa el szabad rendelkezési joggal a tengeri és szárazföldi haderő felett — azt írják, hogy ez az intézkedés mindannyiszor szokásossá válik, valahányszor az Unió közvetlenül hadizenet előtt áll. 1898-ban a spanyol háború előtt is hozott a szenátus ilyen határozatot, e szerint tehát Wilson minden percben a szenátus megkérdezése nélkül háborút üzenhet.

A Times jelenti Newyorkból: Az elnök még mindig nem osztja azok nézetét, akik azt mondják, hogy a háborúban való részvétel haszonnal járhatna az Egyesült Államokra. A németek egész sereg semleges hajót sülyesztettek el és semmi bizonyíték nincsen arra, hogy nem fognak épen így elbánni az amerikai hajókkal is. Hogy eddig nem pusztult el amerikai élet és vagyon, annak főként az az oka, hogy amerikai hajók eddig alig érintették a veszélyeztetett területet. Az elnök beakarja várni, hogyan fogadja a nép az első torpedótámadást, amely egyúttal casus bellit is fog jelenteni.

Az Havas-ügynökség jelenti: A nagy amerikai vasúttársaságok igazgatói értekezletre gyűltek egybe, hogy megbeszéljék a hadiszerek és csapatok szállításának gyors lebonyolítására szükséges intézkedéseket.

Amerika politikai köreiből rendkívül nagy feltűnést keltett Wilson azon javaslata, amelyet a szenátus elé terjesztett s amelyben azt kéri, hogy a döntés jogát bizzák egyedül rá. A jogászvilág felháborodással fogadja ezt a kísérletet, amely az alkotmány-nyal ellentétben az elnök jogkörét kibővíteni akarja. Megengedhetetlennek tartják, mert beláthatatlan következményei lehetnek. Bár biznak Wilson megfontolt tényében, mégsem akarnak ilyen diktatori hatalmat adni egy embernek. A kongresszus többsége azonban előreláthatólag elfogadja Wilson javaslatát.

Washingtonból jelentik: Lansing egybehívta a szenátus jogügyi bizottságát, hogy kisürgesse annak a javaslatnak megszavazását, amely felhatalmazza Wilson arra, hogy szabadon rendelkezék az állam fegyveres erejével. A szenátus 60 szavazattal 10 ellenében elfogadta a kénkedésről és a kémek megbüntetéséről szóló törvényjavaslatot.

Wilson elnök felhatalmazást kért a kongresszustól, hogy az összes hajókat, akár magán, akár állami tulajdonban vannak, melyek amerikai loogó alatt hajóznak, helyezék állami felügyelet alá.

Igéretekkel nem lehet fűteni.

(Anglia cserben hagyta Franciaországot. — Ninesen szén a blokád miatt.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Páris lakossága kezdi lassan-lassan a valódi helyzetet józan felfogással megismerni. A hadiszíntéren nem haladnak előre és a franciák most a tavasszal vigasztalódnak, amelynek meg kell hoznia a győzelmet. A szénszükség tetőfokra hágott és megköti Franciaország-
nak egész nyilvános és gazdasági életét. A franciák fájnak a nehezen érhető el, hogy győzelmi reményektől melegegjenek fel, amelyek soha sem valósulhatnak meg.

A kamarában Konstant Emil radikális-szociálista képviselő, aki a szénszükségről beszélt, kijelentette:

— *Igéretekkel nem lehet fűteni!*

A snájdig képviselő ezzel nem a végső győzelmet hirdető ígéretre célozott, hanem Anglia ígéretere, melynek a francia népet havonként két millió tonna szénrel kellene kiegészítenie. Ez a szénvita élénk fényt vet arra a hangulatra, amely Franciaországban Angliával szemben uralkodik.

Herriot közlekedési miniszter, aki a háború kitöréséig Lyon polgármestere volt s aki-
nek a lyoni kiállítás nagy sikerei voltak, ma az „inség minisztere,“ jól ismeri feladatának nehézségeit s ezeket energiával és igazságszeretettel igyekszik legyőzni. Herriot miniszter a helyzetet szókimondóan a következőképpen jellemezte:

— Franciaországnak a háború előtt évenként 60 millió tonna szénre volt szüksége. Negyven milliót adtak a francia bányaművek s husz millióra tehető az a behozatal, amelyet Anglia nehézség nélkül szállíthatott. A háború, a bányászok mozgósítása, az északi bányavidék ellenséges megszállása a francia szénprodukciónak negyvenről husz millióra súlyosította. A hiányt Angliától kell követelnünk, sőt többet, mint a hiányzó mennyiséget, mert a mi hadiiparunk valósággal falja a szenet.

Herriot miniszter a Franciaországba szóló angol szénszállításról részleteket is közölt:

— Az Angliával 1916. június elsején és december 3-án kötött szerződés értelmében Anglia köteles nekünk havonként kétmillió tonna szénrel szolgálni. Látható, hogy ez a mi szükségleteinket nem elégíti ki, de

Anglia nem is szállítja ezt a mennyiséget, mert nem tudja szállítani.

1916. augusztusában még betartotta a mennyiséget, szeptemberben már 1.840.000 tonnára esett le, hogy novemberben 1.513.000 tonna után, decemberben már csak 1.421.000 tonnát szállíthasson. Így lesz a szerződéses két millióból lassankint olyan csekély mennyiség, amely sem nekünk, sem Anglia kötelezettségeinek meg nem felel. Mit tegyünk? Megkísérlem, hogy az övet, amely minket szorít, kitágítsam. Megkerestem azért az angolokat, hogy részünkre nagyobb hajóúrt engedélyezzenek, sőt evégből Angliába is utaztam.

— Való igaz, — felelték Bonar Law és Stanley urak — mi adósok vagyunk önöknek havonként kétmillió tonnával,

de egyáltalán nem tudjuk szállítani.

— Most tehát — folytatta Herriot miniszter tovább — a semleges hajóstársaságokhoz fordultam, de itt az a baj, hogy az angolok fentartják maguknak azt a jogot, hogy a semleges hajózást kontrollálják. Az 1916. december 3-án kötött megegyezés nyolcadik pontja a következőképpen hangzik: **A semlegesekkel kö-**

tendő hajószervezeteket kizárólag a londoni „internacionális bureau“ végzi és így egyetlen központban történnek az összes idevágó intézkedések. Mindazonáltal ragaszkodtam ahhoz — folytatta Herriot — hogy a semlegesektől több hajóterületet nyerjek. Ellenállásra találtam, de a végrehajtó bizottság beleegyezett abba, hogy azt a hajóúrt, amelyet régebben biztosítottunk a magunk számára, most átengedik nekünk. Nemkülönböztetve azokat a hajókat, amelyek mostanában érkeztek kikötőnkbe.

A miniszter beszédébe közbeiktott Constant képviselő:

— Nines-e mód arra, hogy a két millió tonnát, amelyet az angolok nekünk megígértek, megkaphassuk?

Herriot így válaszolt:

— *Bírom az angolok szavát, de nines eszkööm, hogy kényszeríthessem őket.* Nem tudok mást tenni, mint apellálni az 6 méltányosságukra. Nem is hagytam fel ezzel soha és nem is fogok felhagyni, hogy az angolokat a mi széninségünk nyomasztó voltára figyelmeztessem. Biztos vagyok abban, hogy Anglia, jóllehet jelenleg maga is nagy zavarban van, igyekezni fog rajunk segíteni.

Puch képviselő közbeiktott: — Ha ön annyira bizonyos ebben . . . ?

Herriot miniszter: Igen, mert bírom az angol kormány szavát.

Anglós képviselő: Hol vannak az ön hajói? S van-e hajója elég erre a csomó Angliának?

Constant Emil képviselő:

— *Igéretekkel nem tudunk fűteni.*

Herriot miniszter mindig visszatért arra, hogy a szerződés szerint Anglia joga, hogy a semleges hajóúrt feladja, s hogy ezen nem lehet változtatni. A paragrafus fölött, amely az angoloknak ezt a jogot megadja, nem lehet vitázni. Mindazonáltal a miniszter biztosította a kamarát, hogy mindent meg fog tenni, hogy a széninségen segítsen.

Benoist Károly, a híres szónok-képviselő az érdekes vitát szellemes összefoglalással zárta be:

— A szénválság több oka van, amelyek egymással egyesülnek s amelyek közül egyik a másiknak mintegy okozata. Az okok egyike volt a szénkereskedelem, a másik a miniszter. Mindkét faktor idegenül és elválasztottan élt egymástól. Nem egyesültek soha, de helyeiket most megváltoztatták. A minisztert szénkereskedővé tették, de kár, hogy a *szénkereskedőből nem csináltak minisztereket.* E helyzetnek konzekvenciái könnyen veszedelmesekké válhatnak. Egyszerű emberek azt hiszik, hogy a kormányzat lehetetlenséget mutat és arra a gondolatra jöhetnek, hogy az *anarchia és a kormányzat szomszédok lettek.* Senkit sem akarok vádolni. Nem az egyik, vagy másik minisztert illeti beszédem, mert ezek változhatnak, hanem illeti az egész regimét, amely tájadalom, megmaradt.

E vita eredménye egy egyszerű napirend lett. Ezzel azonban a szükség nem múlt el. De a vita megmutatta, hogy az angolok a barátokat is elhagyják. S hogy ők nemcsak a semlegeseket tasztolták nyomoruságba, hanem az értük önfelelőzissal harcoló franciákat is, kik mennél tovább tart a háború, annál nyomorul-

tabbak lesznek. Így eszelekezik Anglia, barátai-
val, szövetségeseivel, miközben elfelejti azt az örök igazságot: minden bűnért meg kell bünhődni e földön!

Katonai kincstári trafikot! (Hova kerül a dohány Aradról?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A trafikok előtt életveszélyes a tolongás. Valahogyan elterjedt a hír, hogy dohányáru érkezett, s egyszerre megtelt a járda és az utca dohányéhes alakokkal. Egy-két asszony is oda-
tételt a tömegbe, de ezek csakhamar sikoltva és átkozódva menekültek el azzal a néhány tisztességes kabátú uriemberrel, aki a füstölni való reményében odamerészkedett, de akik közül az egyik ma is betegesen fekszik, a másik pedig roncsolt bordával hagyta el a trafik előtti küzdőteret.

Nem is maradt más a trafik előtt, csak munkás ember, meg katona. A munkások edzett testü, kemény öklü emberek, ők bírták a tolongó sokaság rohamát, a katonák pedig egyenesen mesterségbe vágó dolognak tartották a „sturm“-ot, s dolgoztak is emberül a civilbagázs oldalbordaikon, hogy mennél hamarabb bejuthassanak a dohányország kapuján.

Különösnek tartjuk, hogy a trafikok előtt állandóan annyi katona álldogál. Ugy tudjuk, hogy a katonák kapnak dohányt, a fronton legalább is kapnak. Ha itt a front mögötti részekben nem kapnak a hadvezetőségtől megfelelő dohánymennyiséget, valahogyan gondoskodni kellene egy *katonai „kincstári trafik“ felállításáról*, amely kizárólag katonáknak a tana dohányt. Így megszűnnék az az anomália, hogy a város civil lakossága számára érkezett dohányáru nagy részét katonák szívják el.

Munkatársunk megfigyelt egy ilyen katonai rohamot egyik aradi trafik ellen. A katona, aki bejutott s némi dohánymennyiséggel visszatért, korántsem távozott el, odaállt ismét a tömeg hátsó soraiba és úgy törekedett ismét előre. Ezt a manővert megismételezte kétszer-háromszor is.

Arról is értesültünk, hogy egyes katonák a megszerzett dohánymennyiséget nem használják el, hanem feleségeikre bizzák annak értékesítését. Az asszony aztán falura viszi a dohányt, ahol természetesen háromszoros-négy-szeres áron ad tul rajta.

A rendőrségnek kellene valahogyan rendet teremteni ebben a dohány-zsungelben. Legalább is azt kellene megeselekedni, hogy a trafikok előtt megszűnjék ez az ázsiai állapot. Mert mégis csak szégyen, ahogyan ez a dohánykiadás történik. Tisztességes uri ember nem mehet be a trafikokba, amikor a dohányáru megérkezik, ha csak azt nem akarja, hogy beteggé verjék elől-hátul — esetleg jobb és balfelől. Igaz, hogy a trafikok ajtajában szokott ilyes alkalmakkor állani egy szál rendőr, de mi ez az ajtónyitogató szegény ember a toladó tömeghez képest. Egy csöpp víz a tengerben. Legalább is arra kellene törekedni, hogy az mehesse be előbb, aki hamarabb érkezett. A sorba állítás nehéz tudomány, de végre meg kell erre is tanítani az aradi közönséget.

Az „ARADI KOZLONY“

mar a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papirkereskedésben és dohányüzletben is. Egyes szám ára 12 fillér.

Lóczy Lajos ajándéka Aradnak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad világhírű fia, a magyar tudományos világ büszkesége, Lóczy Lajos egyetemi tanár, gyönyörű ajándékkal akar kedveskedni Aradnak. A kiváló tudós régóta foglalkozik azzal a kedvenc tervével, hogy Arad vármegye geológiai és ásványtani termékeit összegyűjti és megőrökíti. E gondolatra szűkebb hazájának a szeretete vitte, amelytől a szív végképen elszakadni úgy sem tud s háláját leróni az édes gyermek-émlékekért, így siet Lóczy Lajos. Az ajándék, amelyet Arad városnak folkinál, tudományos értékét tekintve, felbecsülhetetlen. Hiszen a tudományos megismerésnek a legvilágosabb formája az, ha minden vidék és minden város össze tudja gyűjteni és fel tudja mutatni azokat a természeti kincseket és tulajdonságokat, amelyeknek birtokában van. Arad helyett ezt végezte el Lóczy Lajos. Összegyűjtötte mindazt, ami Aradot a természettől fogva karakterizálja s most hálás fiuként oda rakja szülővárosa templomának oltárára. A kulturpalota ezzel olyan gyűjteménnyel gazdagodik, amelyre az egész tudományos világ előtt büszke lehet.

Lóczy a gyűjtemény elhelyezése ügyében levélváltásban állott a kulturpalota igazgatójával. Legutolsó leveléből közöljük ezt a részletet:

„Nagyrabecsült kedves barátom!

Egy tüzet élesztünk! Nekem is az motoszkált fejemben az utolsó napokban, hogy Arad vármegye geológiai és ásványtani gyűjteménye a kulturpalotában legjobb helyén lesz.

Most folyik ugyanis intézetemben a régi, részben 30 év előtti gyűjtések rendezése, illetőleg egy helyre csoportosítása.

Amit 1873 óta 1909-ig, közben Pethő Gyula, Szontagh Tamás, Rozlozsnik Pál és mások összehalmoztak, az most mind együtt van.

Ebből olyan gazdag és szép anyag készül a kulturpalota számára, amelyen Magyarországnak egyetlen muzeumában sincs; még a veszprémben sem, amelyhez én szintén tetemes munkával hozzájárultam.

Gondoskodtam arról is, hogy még abban az esetben is elkészüljön és hozzátok eljusson e gyűjtemény, ha én időközben meghalnék. Mert fiainak, aki szintén alaposan képzett geológus (Zürichben volt 6 évig és ott cum laude promoveált) örökségül és végrendeletileg hagyom ezt a kötelezettséget.

A munkába is belehoztam öt és sokat jártam vele együtt régi szűkebb hazámban, amelytől sajnos az anyagi küzdelmek elszólitottak.

Lóczy Lajost elszólitották az anyagi küzdelmek Aradról, de őszülő fejjel, elkészülő lélekkel, mint a bucsuzó nap visszasüt a reggeli tájra. Kincseket őrző lelkének e drága sugárait fogjuk fel szeretettel s olyan nagyrabecsüléssel, amint megérdemli. A nekünk felajánlott értékes gyűjteményért pedig minden aradi nevében mondjunk neki hálás köszönetet.

Támadásra készen az orosz hadsereg.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Frankfurter Zeitung-nak a keleti harctéren levő tudósítója jelenti február 21-én:

Az általános helyzet és a román harcra való felkészülés megokolja azt a felfévet, hogy az orosz hadsereget a téli hónapok folyamán kiképzett évfolyamokkal való pótlással, valamint egyes seregek kötelékén belül való eltolásokkal Riga és Galac között úgy csoportosították át, hogy a nyugati harctéren való esetleges offenzívával egyidejűen a Keleti-tenger és a Kárpátok között az orosz harcra való erős tevékenységet fejthessen ki keleti harcra ellen. Az orosz főlökösnak mindazonáltal román földön, alkalmasint Galac körül kellene megtörténnie.

Az orosz északnyugati harcra való felkészülésének Pskov-ban levő vezérkari főnöksége alá hat hadsereg tartozik; a vezérkar főnökei Ruszkij és Evert tábornokok. A hat hadsereg erejét a nagyszámu lovassággal együtt több mint 110 hadosztály becsülhetjük, a melyek a Riga és a Pripjet-mocsarak között húzódó harcra való felkészülésük állást, jelentékeny részük pedig a harcra való felkészülésben. Több hadosztálynak a román harcra való vezérlésével azonban az eredeti létszám ereje utóbb csökkent és talán ez az oka annak, hogy a Riga előtt megindított veszteséggel teljes offenzívát hamarosan ismét megszüntették. Legutóbb az orosz földterítők és a portyázó csapatok a Duna mentén fejtettek ki fokozottabb tevékenységet.

Bruszilov tábornoknak le kellett mondania a keleti Kárpátokban, Moldvában és Besszarábiában levő orosz seregek főparancsnoki állásáról és mert a súlyos megbetegedéséről szóló híresztelés csak nem akar elhallgatni, aligha ő fejezi be az új hadjárat előkészítését; alkalmasint úgy jár, mint elődje, Ivanov tábornok.

Volhíniában és Keletgaliciában Bruszilov főparancsnoksága alatt körülbelül nyolcvan gyalog- és lovas-hadosztály van, közülök azonban szintén elvonnak egy részt a román harcra részére. Jóllehet öt hónap óta nagyobb hadműveletre nem került a sor, Volhíniában és Keletgaliciában az oroszok igen kemény téli időben a legkisebb eredményt sem tudták elérni részlettámadásaikkal.

A csernovic-jászvásári vasúti vonal mentén levő orosz sereg is hasztalanul támadott több részben. Ez a sereg már hetek óta elfoglalni igyekszik Kirlibaba, Jakoben és Dornawatra vidékén Bukowina déli csücskét, a melyen át lehetne lépnie a magyar határt. De nemcsak minden támadását visszavertük, sőt magunk is támadó vállalkozásba fogtunk e helyen s mint a táviratok jelentették, a Jakobenből Valepatnába vivő úttól északra elfoglaltuk az ezer méternél magasabb hegykupon levő orosz főállást két kilométer szélességben. Ezzel nemcsak az orosz nyomást csökkentettük, hanem a mi helyzetünket is lényegesen megjavítottuk.

A Kárpátokban, az alsó Szereth mentén és a Duna torkolatánál az új főparancsnok vezetésével csak kisebb harcokra került a sor. Az erdélyi Kárpátokban, az ojtói völgyben, Hereszttraunál, Oknától délre az orosz támadás a magyar és osztrák csapatok szívósságán törött meg. Moldvában teljes csönd van.

Egybehangzó jelentések szerint Jászvásárban és Reniben élénk mozgalmaság van; minden jel arra vall, hogy a Moldvában gyülekezett orosz seregek újjászervezése lassan előrehalad. Gurko hadosztályokat halmoz össze Mackensen ellen.

Harc az egészségért.

Fővárosi tudósítónktól.

A napokban a német birodalmi gyűlésen interpellációt jegyeztek be a salvarsan dolgában. Az interpelláló megkérdezte, vajjon a német hadvezetés megengedi-e tovább kiharcolni dr. szerének használatát, miután a kezelés gyakran halálesettel végződött. Nálunk is leginkább salvarsan-oltásokkal kezelték a vérbajos katonákat s újságírók megkérdezték Nékám Lajos dr. egyetemi tanárt, a vérbaj ellen való mozgalom kormánybiztosát, hogy miként áll nálunk ez a kérdés?

— Tudok a német interpellációról, de nem valószínű, hogy a német hadseregben is áldozatai volnának a salvarsan-oltásoknak. Gyakorlatomban körülbelül 38.000 ilyen kezelés fordult elő, de a gyógyszer helytelen adagolása miatt egyetlen halálesetről sem tudok. Tapasztalataimról különben egy tanulmányt írtam, mely most jelenik meg az Orvosképzésben. A belügyminisztérium sok ezer példányban megküldötte az orvosoknak azt a kis traktátumot is, mely a salvarsan-oltások fontos módszerét írja le.

— Egyébként a hadseregben épp úgy megfékeztek a nemi bajokat, mint akár a kolera és a többi járványt. Ha itt vaskézzel nem lépünk föl, a háború folyamán irrtóztos mértékben elterjedt volna a vérbaj. Még így is egy-egy magyarországi hadtestparancsnokság területére nyolc-kilencezer, Ausztriában négy-ötezer és Boszniában két-három ezer nemi beteg esik. A nemi betegségeknek leküzdésére a hadsereg úgynevezett „Dermatologische Zentral-Spital“-okat állított fel. Ilyen van Vukovár mellett Bradinben nyolcezer, Szegeden ötezer, Miskolcon négyezer és Piliscsában három ezer beteg számára. Ezekben legkiválóbb specialisták dolgoznak igen nagy eredménnyel. A legnagyobb baj az, hogy bár kényszerkezelés alatt állnak a katonák, de ha a betegség már nem látszik meg rajtuk, vagy nem okoz fájdalmat, elhagyagolják. Pedig alapos és tartós kezelés után feltétlenül minden vérbajost kigyógyítunk.

— A jövő hónapban különben klinikámon országos ankét lesz, melyen egyetemi tanárok, az illetékes minisztériumok előkelő képviselői, Apponyi Albert gróf, Haraszi vezértörzsorvos és a szociális egyesületek küldöttei is részt vesznek, akikkel megbeszéljük az egészségért való harc további részleteit. Az ankéten szóba fog kerülni a prostitúció ügye, a nemi betegek kötelező bejelentése, a fertőzésekkel a felelősség kimondása, a kényszervizsgálat és mindazok a kérdések, melyek a készülő törvényjavaslatba beillesztendők. A legfontosabb, hogy beleitatódjék a köztudatba ennek a kérdésnek nemzeti fontossága.

Megnyílt a postai csomagforgalom. Az aradi postahivatal közli, hogy a csomagforgalom, mely Aradról e hó 12. óta szünetelt, a mai nappal újból megkezdődött. A harctérre való csomagszállítás holnapután, e hó 24-én lép ismét életbe.

Megszökött Budapestről az ékszerészné gyilkosa.

(A tettes személyének pontos megállapítása.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Budapesten a Fehérvári-úton történt rablógyilkosság rendőri nyomozásának közlését és a tettesről a tanúk adatai alapján közölt személyleírását olvasva, ma délelőtt jelentkezett a főkapitányságon a Hajtsár-ut 54. szám alatti házban lakó *Kriszány Istvánné* és elmondta, hogy nála albérlésben él egy rendetlen életet folytató ember, néhány nap óta lakik ott együtt *Kovlik Emma* dohánygyári munkásleánnyal. Az illető férfi *Buzás József* katonaszökevény, aki *Szabó József* néven van itt bejelentve. Az állítólagos *Szabó József*, bár naponként csak déltájban szokott felkelni, tegnap már reggel 7 órakor a szeretőjével együtt eltávozott. Délben együtt tértek haza és az általa már napok óta sürgetett 40 korona tartozásukat szó nélkül kifizették. Megfigyelte, hogy a férfi ez alkalommal új kalapot, nyakkendőt, kabátot és galérvédőt viselt. Mikor a detektívek felmutatták *Buzás József* fényképét, az asszony azonnal felismerte.

Két detektív erre kiment a lakásba és egészen estig ott maradt, hogy a pár hazatérését várja. Este nyolc órakor egy Fehérvári-úti rendőrszem behozta a rendőrségre a hazafelé igyekvő *Kovlik Emmát*. Valaki, aki már tudta, hogy a rendőrség keresi őket, jelentette föl a rendőrnek a leányt, amikor hazafelé tartott. *Kovlik Emmát* a kerületi kapitányságon hallgatták ki és a következő vallomást tette:

— A rablógyilkos neki vőlegénye volt. Általában kevés pénze szokott lenni, legutóbb azt mondta neki, hogy a volt szeretője apjától fog nagyobb összeget kapni. Vasárnap cukrot és csokoládét hozott haza. Szerdán reggel korán keltek föl, mert a férfi azt mondta, hogy dolga van, pénzt kell szereznie. Délben *Buzás* kihívta a leányt a dohánygyárból és ez esodálkozva látta, hogy barátja mily elegáns, új keménykalapja van és az ujján jeggyűrű. Neki azt mondta, hogy a kérdéses *Albert* bácsitól megkapta a pénzt. Ezután sorba járták az üzleteket bevásárolni, majd vendéglőben megebédeltek és elmentek a Király fürdőbe. Feltűnt a leánynak, hogy *Buzás* csak immel-ámmal mosakodik, meg is kérdezte őt erre vonatkozólag, mire azt válaszolta, hogy reggel egyszer már fürdött. Cukrot vásároltak és villamosra szálltak, hogy hazamenjenek. A villamoson egy esti lapból olvasták a Fehérvári-úti rablógyilkosság történetét. A leánynak gyanus volt az ügy. *Buzás* azonban azt mondta, hogy szeretne bíróságra menni annak, aki a két gyermeket árvává tette. Látva, hogy a nyomozás nagy apparátussal indult meg, *Buzás* így szólt:

— Volnék csak én a detektívönök, megmutatnám az ilyen gazembernek.

— Később a gonosztevő mégis nyugtalanodni kezdett és mikor a leány ennek okát tudakolta, azt válaszolta, hogy most jutott eszébe: neki föltétlenül el kell utaznia az apjához *Szekszárdra*. Erre egy más villamosra szállottak és elmentek a keleti pályaudvarra, de ekkor már lekésték a 6 óra 50 perces vonatot. *Buzás* a kelenföldi pályaudvarra indult, hogy onnan utazzék, de ide a nő már nem kísérte el.

Nagy Károly detektívönök a leány vallomása után azonnal intézkedett, hogy a szekszárdi vonatot átkutassák. A rablógyilkost azonban nem találták az utasok között. Nyomtalansággal eltűnt.

Buzás József több vidéki városban követett már el kisebb-nagyobb lopásokat és a fővárosban is csalásokból tartotta fenn magát. Ő volt a főpincérek aprópénz csalója is. Telefonon fölhívta a főpincéreket, hogy a nagypénzöket fölváltsa, azután a Rákóczi-ut sarkára esalta a kuldőcöt, elvette tőle a pénzt és megszökött. Eközben többször el is fogták, de mint katonaszökevényt átkísérték a katonai hatósághoz, ahonnan mindig sikerült megszöknie. Mikor a fényképét a rendőrségen felmutatták, a tanúk mindegyike fölismerte a katonaszökevény rablógyilkost. A *Glück-féle* Teréz körúti cukorkaüzlet kisasszonya, aki ellen vasárnap követett el rablótámadást, szintén fölismerte.

A budapesti rendőrség országosan körözi *Buzás Józsefet*. A következő köröző levelet adták ki ellene: *Buzás József* 21 éves, eszaki születésű és szekszárdi illetőségű, római katolikus, a 44-ik gyalogezred katonája, közepmagas termetű, arca kicsi, homloka magas és széles, haja sötétszőke, bajusza kicsi, nyírott. A bal alsó karján vágási és szurási seb volt, a keze középső ujjának első percén egy szemölcs.

Budapestről jelenti tudósítók: Késő éjjeli órákig, dacára a lázas nyomozásnak, nem került kézre a Fehérvári-úti rablógyilkos. A rendőrségen azt hiszik, hogy Budapesten bujkál és remélik, hogy a legközelebbi órákban sikerül kinyomozni és letartóztatni.

TORVÉNYKEZÉS,

Nem használt a jóakarát,

(Az ügyész, mint védő.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről jelentik: Nevezetes eset történt ma a budapesti királyi ítélőtáblán, ahol *Degré Miklós* vezetése alatt álló tanácsa egy árdrágítás miatt elítélt mészárosmester ügyét tárgyalta. A vádlott *Kohn Samu* tóprónai mészárosmester, aki nyolcvanhat tehenet vásárolt össze, azzal a szándékkal, hogy azokat drágábban eladja. Az üzlet ugyan nem sikerült neki, de a beszercebányai királyi ügyészség árdrágító visszaélés vétsége miatt vádat emelt ellene. A vádlott azzal védekezett, hogy marhakereskedő és nem mészárosmester és a törvény csak azt bünteti, aki igazolvány nélkül, vagy nem mesterségéből kifolyólag vásárolja össze a közszükségleti cikkeket. A beszercebányai királyi törvényszék ezt a védekezést nem fogadta el és *Kohn Samu* négy hónapi fogságra, valamint 1200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélőtáblán *Kállay Miklós* táblabíró ismertette ma az ügyet s átadta a szót a védőnek, aki egész esomó községi bizonyítvánnyal igazolta, hogy *Kohn Samu* hivatásos marhakereskedő. A bizonyítási eljárás befejezése után az elnök felszólította *Geszti Andor* királyi ügyészt, hogy terjessze elő indítványát.

— Kénytelen vagyok megállapítani, — mondotta az ügyész — hogy az első bíróság ítélete téves. A vádlott marhakereskedéssel is foglalkozott, cselekménye tehát nem büntethető a törvény értelmében. Mivel azonban az ügynek ebben a stádiumában a vádat nem lehet elejteni, nem tehetek mást, mint, hogy a

tényt megállapítom és a bejelentett fölbevezést visszavonom.

A védő természetesen a királyi ügyész védőbeszéde alapján felmentő ítéletet kért. Annál nagyobb volt a hallgatóság meglepetése, mikor a királyi ítélőtábla rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melyvel az első bíróság ítéletét indokálnál fogva helybenhagyta. *Geszti ügyész* első védőbeszéde tehát nem volt különösen szerencsés.

§ Kinevezés. A király *Bodnár Béla* dt. aradi törvényszéki jegyzőt Marosvásárhelyre alügyésznek nevezte ki, *Róth Jenőt* pedig jegyzőnek az aradi kir. törvényszékhez.

Harminchat hajót sülyesztett el egy tengeralattjáró.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Wolff-ügynökség jelenti: Két ma megszállt tengeralattjárónk 24 gőzöst, 3 vitorlást és 9 halászhajót sülyesztett el. A hajók között van egy 9100 tonnás gőzös közénrakománnyal, egy 3000 tonnás vasércessel, egy 8500 tonnás élelmiszerekkel, egy 2200 tonnás buszával és szénrakománnyal, egy 2700 tonnás, amely hadianyagot vitt Olaszországba, egy 4000 tonnás, amely cinket, egy 800 tonnás, amely darabárut és 300 tonnás, amely patkót vitt. Ezek közül egy 7000 tonnás olajszállító gőzös is volt közöttük. Az egyik tengeralattjáró egy ágyút zsákmányolt.

A délamerikai kikötőkben veszteglő hajókat utasították, hogy a kikötőkből ne fussanak ki.

A New York Times levelesen támadja a pacifistákat. A pacifisták működése Amerika becsületét és eminens érdekeit veszélyezteti — írja a lap. A nemet blokádi elismerése az entente vereségét jelentené.

A *Frankfurter Zeitung*-nak a nyugati hártéren levő tudósítója február 20-án kelt levelében fogoly angol tisztekkel való következő jellemző beszélgetését írja le:

A szárazföldi harcra rátérelődött a beszélgetés a tengeri háborúra. Ezt kérdeztem:

— Még mindig azt hiszik önök, hogy egy napon elsülyesztik a flottánkat

— Tudjuk, — felelték — hogy ez nehezen megy, de nem is lesz rá szükség, mert Anglia e nélkül is ura a tengernek.

— De csak addig, — mondtam — míg buvárhajóink erejét teljesen ki nem tudjuk fejteni. S ezt egy napon meg is tesszük.

A fogoly angol tisztek hallgattak, a levegőbe bámultak, majd megszólalt egyikük, egy kapitány:

— Németország bolond lenne, ha meg nem tenné.

— Habozna Anglia ezzel az eszközzel élni, ha olyan szorongatott helyzetben volna, mint mi most?

— Egy pillanatig sem — mondotta mind az öt tiszt és nevetett. Érihetetlen és furcsa volt ugyanis előttük az a gondolat, hogy Anglia kihasználatlanul hagyna egy hatásos hadieszközt.

— A fölháborodást tehát odát — mondtam — nem kell komolyan venni?

— A fölháborodás az újságok dolga, mert igeen hasznos a néppel szemben. That is for show (csak a látszat miatt történik.)

Véleményük nyilván őszinte volt, mert hiszen semmi káruk se lett volna belőle, ha most is folytatták volna a hivatalos fölháborodást.

HIREK.

Zita királyné a bécsi szenttelepen.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Csak néhány nappal ezelőtt reprodukálta a magyar sajtó a Münchener Neueste Nachrichten bécsi tudósítójának egy érdekes jelentését arról, hogy **Károly** király polgári ruhában végig szokott sétálni Bécs utcáin és tapasztalatairól azonnal értesíti az illetékes tényezőket és elrendeli, hogy ahol a közönség érdekében valamit cselekedni kell, rögtön meg is történjék. Azt közvetlen tapasztaltuk mi is, hogy az ifjú király személyes intervenciójának köszönheti úgy a főváros, mint a vidéki városok közönségei, hogy a katonai fuvarok a szén szállításnál rendelkezésre állanak.

Most a magyarok bájos, fiatal királynéjáról érkezik későbbi legendáknak érdekes tárgyát alkotó hír. Zita fejedelemasszony szombaton személyesen kikocsizott az északi pályaudvarra, mert látni akarta, hogy a bécsi közönséget ellátják-e kellően szénrel. Tudni óhajtott, vajjon abból a nagy tömeg fűtőanyagból, ami a császárvárosba érkezik, jut-e azoknak a szegény külvárosi lakóknak is, akik mindig oly melegen üdvözölték a viruló trónörökösnet és most óvációval fogadják a két ország uralkodónőjét, amikor Schönbrunnból a Hofburgba hajt. Megmagyaráztatott magának mindent részletesen, bejárta az egész óriási szentterületet és azt az óhaját fejezte ki, hogy ne fájzanak senki sem Bécsben, ahol most már naponta több száz waggonnal érkezik a meleget adó fekete gyémánt.

Modern közlekedés a pesti Dunán.

— Az M. F. T. R. sikere. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Mint ismeretes, a Csavargőzös-vállalat koncessziója ez év végén lejár. A koncessziót az állam adja és minthogy a főváros tavaly kijelentette, hogy nem reflektál rá, mert nem tud a mai viszonyok között megfelelő hajóparkot beszerezni, arról pedig szó sem lehet, hogy a Csavargőzös-vállalat szerződését meghosszabbítsák. — a kereskedelemügyi minisztérium tárgyalásokat kezdett a Dunagőzkehajózási Társasággal és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T.-gal. Mindkét vállalat hajlandónak mutatkozott arra, hogy a propellerforgalmat biztosítsa, de csak azzal a feltétellel, hogy ő kapja egyúttal azt a kétszáz ezer koronás szubvenciót, amelyet az állam a hosszmenti (Újpest—Margitsziget) hajóközlekedés fenntartásáért fizet. Ezt a szubvenciót eddig a Dunagőzkehajózási Társaság élvezte, azonban a szerződés 1916. december 31-ikén lejárt és a pénzügyminiszter, akinek hatáskörébe tartozik a szubvenció dolga, a maga részéről is juktímet állított fel a propeller-koncesszió és a 200.000 koronás szubvenció között.

Másfél év óta folyt a küzdelem a két hajózási társaság között, míg végre eldőlt a dolog: a kormány úgy döntött, hogy a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T. kapja meg úgy a propeller-koncessziót, mint a hosszmenti forgalmi biztosításért járó szubvenciót. A pénzügyminisztériumban Földváry György miniszteri titkár, a kereskedelemügyi minisztériumban pedig Hoszpotzky Alajos miniszteri tanácsos készítette a szerződést, amelynek már csak az aláírása hiányzik, egyébként azonban teljes a megállapodás a két minisztérium és a Folyam- és Tengerhajózási R.-T. között.

A főváros közlekedésének szempontjából a döntés előnyös, mert így legalább remény van arra, hogy az ócska és életveszélyes propeller-bárkák helyét modern és gyors hajók foglalják el.

Időgen alattvaló-e Gerbeaud?

(A „bliccelő” hölgy vádja.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Furesa égi tünemény tanúi voltak a Gerbeaud Gizella-téri üzletének az elárúsító hölgyei az elmúlt októberben. Szép őszi délután volt. A nap bágyadt melegséggel sütött. Végig az egész horizonton, sehol egy felhő, még csak egy akkora felhőfoslányka se, mint egy fehér női ingblúz. Szóval szép, őszi délután volt. És a Gerbeaudban mégis villámlott. Illetőleg: villámlottak. Még inkább illetőleg: az elárúsító hölgyek megfigyelése szerint egynémely hölgyvendégek — blicceltek.

Az egyik hölgy, banktisztviselő felesége, akit az egyik kisasszony elfogyasztott sütemények árának elragadásával, magyarul blicceléssel vádolt meg, feljelentést tett Gerbeaud Emilné ellen becsületsértés vétsége miatt. A följelentésben súlyos szavakkal illette a Gerbeaud-céget és alkalmazottait, főként azt hibáztatta, hogy „egy ellenséges ország alattvalója” aminek ő Gerbeaud Emilét tartja, merészkedik vendégeivel becsületsértő módon eljárni.

A följelentésben foglalt sértő kifejezések miatt — olyan ez, mint egy bribehe, amelynek tézstárszei egymásba fonódnak — Gerbeaud Emil tett feljelentést a följelentő ellen. A büntető járásbírószágon Böhm Hümer dr. mára tüzte ki a kettős eukrászati bűnügy tárgyalását. Minthogy a blicceléssel vádolt hölgy nem jelent meg és ügyvéddel se képviseltette magát, az ő feljelentése ügyében az eljárást megszüntették.

A legújabb Gerbeaud-afférből azért még mindig marad egy kis mignon: Gerbeaud feljelentést tett az uriaszony ellen, amiért őt ellenséges ország alattvalójának, holmi betolakodónak nevezte. Gerbeaud azt vitatja, hogy ő harminc éve él itt Budapesten, már régen megszerezte a magyar állampolgárságot és Magyarország hű fiának tartja magát. Rendjelei is vannak, amhez viszont hasonló jókat kívánunk.

Gerbeaud feljelentése ügyében legközelebb lesz a tárgyalás.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Reinheiner Gyula 28-as vadászásztól az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntettetett ki.

— **Igazolt mandátum.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A képviselőház igazoló választmánya ma délután **Beliczay Géza** elnöklésével ülést tartott **Hódy Gyula** somorjai mandátumának ügyében. Az ellene beadványban felhozott vádak nem találtak megfélemlőnek, a mandátumot végleg igazolták.

— **Beteg államférfiak.** Budapestről telefonálja tudósítónk: **Josika S. mu. báró**, a főrendiház elnöke néhány nap óta betegen fekszik lakásán. Az elnök tíz nappal ezelőtt erősen meghűlt és lázas influenzája van. **Sándor János** belügyminiszter szintén napok óta beteg. A tárcá ügyeit **Perényi Zsigmond báró** államtitkár intézi.

— **Agyudörgést hallanak Zágrábban.** Zágrábban jelentik: Napok óta, különösen tegnap óta, erős agyutüzelés hallható, amely a délnyugati harctérről hallatszik ide.

— **Cserefoglyok hazatérése.** Bernből jelentik: 200 osztrák-magyar cserefogoly, akik szerb fogságból szabadulva Franciaországba kerültek, Svájcban át visszatértek a monarchia területére.

— **Erdélyért!** Vissz megint a vonat ezrével asszonyokat, gyermekeket, serdülőket és aggodkat. De most visszafelé — Erdélybe viszi őket és szemekben a hontalanság rémült történyét a hazatérés reménylő, várakozó lobogása váltotta fel. Haza mennek! Am az otthon, pusztán fogadja őket. Összezúzva minden, s a termelék között nincs egy árva fazék, amelyben levest lehetne főzni, nincs egy esorba csupor, miből a siró apróságokat meg lehetne itatni. Kineset ér most ott egy-egy tányér, lábas, csupor, fazék, evőeszköz, pohár. Ezeket gyűjti számukra a **Növédelmi Hivatal** és kéri a közönséget, hogy amit a szerencsétlen erdélyi testvéreinknek szánt, azt a hó 23., 24. és 26-án délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig juttassa el Szabadság-tér 18. sz. alá, hol az Ipar- és Népbanknak volt helyiségében köszönettel átveszik az inspekeios hölgyek.

— **Halálozás.** Az aradi iparos társadalom egyik régi, közbecsülésben álló tagja, **Stark Sándor** cipészmeister hunyt el tegnapelőtt este 59 éves korában. Stark ismert szereplője volt a régi aradi iparos köröknek, valamint a függetlenségi pártnak. Polgártársai bizalmukat azzal is dokumentálták, hogy beltaggá választották az aradi kereskedelmi és iparkamarában. Temetése ma délután 4 órakor ment végbe az Urbán Iván-utca 15. számú házából. Végútszésgénél megjelent az aradi kereskedelmi és iparkamara, az ipartestület és a függetlenségi párt küldöttsége. A párt nevében **Lits Antal** szerkesztő bucsuztatta el lendülettel szavakkal a hűséges párttagot.

— **Meggyilkolt kereskedő.** Észékről jelentik, hogy a város legelénkebb utcáján ma rablógyilkosság történt. **Louzil Antal** hetvennégy éves csemege kereskedőt két ember, egy férfi és egy nő megölte és 3400 koronát megtakarított pénzt elrabolták. A gyilkosok az öreg embert először hurokkal akarták megfojtani, de amikor a szerencsétlen ember védekezett, bal-tával végeztek vele.

— **Hetedik osztályú tanulók érettségije.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A város és közoktatásügyi miniszter a hadvezetőséggel történt megállapodása értelmében elrendelte, hogy azok az 1899 évben született katonai szolgálatra alkalmas középiskolai tanulók, akik a középiskolák utolsó előtti évfolyamát látogatták, katonai szolgálatra bevonulni március 10 helyett április 18-án kötelesek. A bevonulás előtt az utolsó évfolyam vizsgájára előkészítik és érettségire bocsájtják őket. Evégből a februárban szervezett tanfolyamot hat héttel kibővítik. Azok a tanulók, akik a hetedik osztály februári tanfolyamát hallgatják, ennek a tanfolyamnak sikeres elvégzése után, a nyolcadik osztály részére szervezett tanfolyamot fogják hallgatni, melynek sikeres bevégzése után április 18-án már az érettségi bizonyítványt is megkaphatják.

— **Lámpással jarnak a pesti utcán.** Fővárosi tudósítónk írja: A mai idők egész csomó furesasággal élénkitik a fővárosnak amugy is tarka életét. Nem utolsó köztük, hogy az egykor esillogó városban most lámpással igyekeznek hazatérni a későjáró emberek. Nem valami elhagyatott külterki részen láttuk a lámpásos embereket, hanem az Aréna-uton. Tegnap este sűrű köd tette még sötétebbé a pesti utcát s a vasutasok, akik az egyik pályaudvarhoz mentek, lámpással világítottak maguk előtt. Bokáig erős bundáikban éjfél misére igyekvő falusi embereknek tetszetek s sok szembejövők talán észébe is jutott a vidéki helységek csendes sötétsége, amely most a fővárost boldogítja.

LEGUJABB.

Hoggel 3 óraker érkezett telefonjelentés.

Angliának egy hónapra van csak élelmiszere. — Elsülyesztett csapatszallító gőzös.

Berlin. A birodalmi gyűlés ma megkezdte ülését. Kaempfer dr. elnök beszédében üdvözölte a szövetséges hadseregeket és a buvárhajókat, amelyek most vannak munkában, hogy minden nehézség ellenére a haza szabadságáért és függetlenségéért küzdjenek.

A Wolff-ügynökség jelenti: Tengeraltjáróink elsülyesztették a *Sobaken* norvég gőzöst február 4-én, amely 3470 tonna búzát vitt, Cherbourgban 6-án *Elliy Moory* norvég gőzöst, amely gyümölcsöt és bort szállított, a *Fumigon* norvég gőzöst, amely magyort vitt Dünkirchenbe.

A Wolff-ügynökség jelenti: Egyik tengeraltjárónk február 17-én a Földközi tengeren elsülyesztette a 2454 tonnás *Minas* olasz csapatszallító gőzöst, amelynek fedélzetén 1200 főnyi legénység, hat egészségügyi osztag, sok muníció és három millió értékű arany volt. A gőzösről levő csapatok

két ember kivételével, akiket a buvárhajó megmentett, valamennyien elpusztultak.

Berlin. A két buvárhajó egyike, amelyről azt jelentették, hogy harmincöt hajót sülyesztett el egy nap alatt, *Steinbrink* főhadnagy parancsnoksága alatt áll. Ez a buvárhajó huszonhárom hajót sülyesztett el egyedül.

Amsterdam. A Rubergen holland gőzös elsülyedt.

Stockholm. Angol értesülések szerint Angliát a szigorított buvárhajó harc nehéz helyzetbe hozta, mert alig egy hónapra van élelmiszere.

A Centrál News szerint Wilson még mindig elkerülhetőnek tartja a háborút. Ehhez mindvégig ragaszkodni fog és reméli, hogy nem kell a hadiállapotot proklamálnia.

— Jövő héten megnyílnak a fővárosi színházak. Budapestről telefonálja tudósítónk. A Magyar színház, Király színház és Néppera küldöttsége *Teleky Sándor* gróf vezetésével megjelent *Perényi Zsigmond* báró belügyi államtitkárnál és kérték, hogy a színházak bezárását, amely anyagai megpróbáltatásokat és nagy gondokat okoz, vonják vissza. *Perényi* báró kijelentette a küldöttségnek, hogy reméli, hogy már a jövő héten vissza vonhatják a rendeletet, amennyiben a szénellátás nehézségek leküzdését biztosítva látják. A küldöttség hála-köszönettel megnyugodott-e kijelentésben.

— Beteg aradiak. Mint részvétellel értesülünk, *Fischer* *Eliz* urasszony súlyosan megbetegedett. Napok óta ágyban fekvő beteg, influenza gyöttri. — Ugyancsak általános részvétellel értesült az aradi közönség arról, hogy *Morgenstern* *Gyula* fogorvos tüdőgyulladásban fekszik. A baj komoly természetű, de a kezelő orvosok azt hiszik, hogy a beteg erős szervezete meg fog küzdeni vele.

— A király hangja a gramofonban. Bécsből jelentik: Ofelsége fogadta *Boris* herceg bolgár trónörökös látogatását. — Ofelsége a hadiségélyezés céljaira ma gramofonba beszélt magyar nyelven. Azt a beszédét mondotta el, amelyben dicsérettel emlékszik meg a magyarok vitézségéről és buzdítja a magyar társadalmat a jótékonyra.

— Készül a szappanjegy. A közéleti hivatal vezetése alatt már néhány hete dolgozik egy bizottság, hogy valahogy rendbe hozza a szappanmizériákat. A bizottságban ott vannak a magyar vegyészeti gyárosok országos egyesületének és a magyar olaj- és zsiripari központnak kiküldöttjei is. Nagyjában már megállapodáshoz is jutottak és valószínűleg a jövő hét végén megjelenik a jegyrendszer legújabb hajtása, a szappanjegy. Ugy halljuk, hogy az egyes adagok suija jóval nagyobb lesz, mint Ausztriában és Németországban, mert az egyéges szappanbehozatal kérdésének rendezése óta elegendő szappan áll a bizottság rendelkezésére. Egyelőre csak Budapest és a nagyobb vidéki városokban lesznek szappanjegyek. — A kis városokban és falvakban ugyis mázi szappant használnak az emberek. A főváros és a nagyobb vidéki városok szükségletük ki-

elégítésére a bizottságnak kilencszáz waggon szappanja van.

— Királyi elismerés a hadikölosönért. A pénzügyminisztertől ma délután érkezett meg az elismerő okirat azoknak az aradi polgároknak, akik a hadikölosön-jegyzéseket elősegítették. A diszoklevél szövege így hangzik: Dicsőségesen uralkodó *I. Ferencz József* 6. császári és apostoli királyi felsége legfelsőbb felhatalmazása alapján urnak, aki az 1914 évben kitört világháború dicsőséges megvívása érdekében kibocsátott magyar állami hadikölosön sikeres előmozdítása körül kiváló tevékenységet fejtve ki, ezáltal a hazának jeles szolgálatot tett, a jelen elismerő oklevelet, sajátkezű aláírással és pecsétemmel ellátva, ezennel kiállítom. Budapest, 1916. nov. 26. *Teleszky* s. k., magy. kir. pénzügyminiszter. A kitüntetettek jegyzékét annak idején az Aradi Közlöny részletesen közölte.

— Idő előtt felosztott hatósági fizet. A lisztjegyek kiadását, amely eredetileg mára volt hirdetve, *Exterde Kálmán* báró a jövő esztendőre halasztotta el, miután az új intézkedés következtében szükségessé vált, hogy azokat az általános élelmiszerjegyekkel együtt adják ki a közönségnek. Ma nagy panaszok merültek föl amiatt, hogy a tisztviselők hatósági élelmiszerüzletét, a kulturpalotában máris fölosztatták. A tisztviselők részére új jegyeket bocsátottak ki, hogy azokkal saját kerületükben vásároljanak, így azonban nagyon magas sorszámot kaptak, ami miatt egy egész héttel később kerül rájuk a sor lisztjogosultságuk napjánál. Szóval egy heti lisztadagtól estek. Indokolva, vagy indokolatlanul történt a kulturpalota boltjának fölosztása, ez a következmény mindenesetre káros. Utóvégre nagy családú szegény hivatalnok emberekről van szó, mit adjanak azok egy egész héten keresztül enni a gyermekeiknek. A cukrászdába nem vihetik őket, hogy ott lakassák jól, mert erre nem telik a tisztviselői fizetésből.

— A világítás redukálása. A hatóság mindent elkövet, hogy az esetleges szénhiányt megelőzően ilyen preventív intézkedés a világítás redukálása. Ma este *Vida Vilmos* és *Petkovics Béla* rendőrfelügyelő a lőtéren levő üzleteket keresték fel és mindenütt megkérték a tulajdonosokat, hogy helyiségeik világítását a telere csökkentessék.

— Házvétel. *Fodor Gyula* az aradmegyei takarékpénztár igazgatója megvásárolta *Tömör János* *Ferdinánd-utca* 16. számú házáat száznegyvenezer koronáért. — *Vámos Antal* az aradi sertéshizlalda igazgatója hatvanezer koronáért megvette *Klein B. Vilmos* *Sina-utca* házáat.

— Haddjótékonyág. *Baross Ferenc* dr. Aradvármegye főispánjához érkezett újabb adományok: Rókkant alapra: Aradi Polgári Takarékpénztár 200 korona, Aradi Első Takarékpénztár 500 korona, *Balogh Zoltán* *Mikolaka* 84 korona, *Péterffy Andor* Arad 30 korona. — Vármegyei Vörös Kereszt részére: Aradi Polgári Takarékpénztár 200 korona.

— Kerpel kölosönkönyvtár új pótgjegyzéke megjelent. 901

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Kötött és szövött árak

eladásának újabb szabályozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A m. kir. miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendel a hivatalos lapban ma megjelent rendelet szerint:

1. §. Konfekcionáló műhelyeknek és közérdekű varrótelepeknek az 1917. évi február hó 19. napjától 1917. évi március hó 19. napjáig a 3.790/1916. M. E. számú rendelet (I. Budapesti Közlönynek 1916. évi december hó 19. napján megjelent 249. számában) 3. §-ának első bekezdésében említett árukból az 1916. évi december hó 19. napján raktáron volt készleteiknek folytatólag 12.5%-át szabad feleldigozniok.

Az előbbi bekezdésben foglalt engedély alapján elkészített férfingek és alsónadrágok azonban az idézett 3.790.1916. M. E. számú rendelet rendelkezései alá esnek.

2. §. Azon készletbirtokosnak, akik a 3.790.1916. M. E. számú rendelet megjelenése előtt nem csupán nagybani (végenkénti) eladással foglalkoztak, hanem áruikat kiszelve is eladták, a jelen rendelet 1. §-ának első bekezdésében meghatározott időben a 3.790.1916. M. E. számú rendelet 1. §-ának meghatározása alá eső szövetekből kötött (kötészövött) szövetekből és alsóruhákából az 1916. évi december hó 19. napján raktáron volt készleteikből folytatólag az alábbi mennyiségeket szabad engedély nélkül eladni:

a fehérített és mercerizált szövett készleteknek 5%-át
a farkászövött szövett készleteknek 10%-át
a fertett szövett készleteknek 5%-át
a nyomtatott szövett készleteknek ... 10% -át
de legalább 300 métert ezen árunemekből összesen;

férfifelhőnemű készleteknek 5%-át
de legalább 5 tucat inget és alsónadrágot együttvéve.

Az eladásra kerülő árak kiválasztása a fenti kereteken belül a birtokos tetszésétől függ. A fenti mennyiségekben nem számítandók azok a mennyiségek, illetve áruajtát, amelyekkel a készletbirtokos az említett rendelet határozományai szerint egyébként szabadon rendelkezik.

A jelen §-ban meghatározott szabad eladási jog az alábbi feltételekhez van kötve:

a) a szabadon eladható raktáron lévő áru-kért nem követhető magasabb ár, mint a milyent a fél azokért az említett rendelet életbelépése előtt kapott;

b) ezekről az eladásokról külön följegyzést köteles a fél vezetni, amelybe a kereskedelemügyi miniszter által alkalmazandó ellenőrző közegeknek mindenkor betekintést kell engedni.

4. §. A 3.790—1916. M. E. számú rendelet egyebekben éremetlenül marad.

4. §. Ez a rendelet kimondásának napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országának egész területére.

MOZGOKEP SZINHÁZ.

* A siron tul (Einar Zangenberg sorozat I. az Urániában.) Az új sorozatnak első, de egyszersmind legszebb filmét mutatja be ma a színház. A film a legfinomabb társadalmi drámák közé tartozik, eselekménye meghatározó, feldolgozása és művészi rendezése tökéletes. Zangenberg maga írta és rendezte ezt a filmet, amelynek főszerepét is ő maga játssza. Így nemcsak mint színész és rendező, hanem mint szerző is egyik legnagyobb sikerét e képpel aratta. A megrázó eselekmény csodás közvetlensége, amely a film minden jelenetéről felénk sugározza az érzések melegét, feltétlenül sikert kell, hogy jelentsen minden filmünknek. — A műsort egy nagyszerű katonai vitéziák egészíti ki, mely ötletességével és pazar kiállításával szenzációs sikert fog aratni. — A magyar föld ereje, a Vöröskerezt Egyesület propaganda filmje, legközelebb az Urániában.

* Szenzációs műsorral nyílnak meg újra az Apolló kapui. (Wegener-premier.) Hogy mit jelent a mozi a kultúrember életében, azt csak most látta Arad közönsége, hogy az ismert kormányrendelet miatt négy napig zárva maradtak az Apolló kapui is. A közönség, a nagy tömegek lelki és szellemi megpihenését, fellétszülését vette el a kormányrendelet, amely négy napon át nyomottá, bönává tette az emberek hangulatát. Altalános öröm és ujjongás fogadta a város vezetőségének ama elhatározását, hogy megengedik a színháznak és a moziknak, hogy a kormány végleges intézkedéséig tovább játszassanak. Az Apolló-színház igazgatósága kárpotolni akarja az elmaradt szórakozást s pénteken páratlanul elsőrangú művészi eseménnyel nyitja meg újra a kapuit. Wegener Pál, a világhíres német színész, aki annak idején a Golemet játszotta, lép fel pénteken legújabb szenzációs fantasztikus drámájában, amelyet maga írt, rendezett s kettős szerepet játszik benne. Az idei szezon legnagyobb mozieméenyének mondható Wegener új darabja, amelynek a „Joghi-háza” a címe és öt felvonásból áll.

SZERKESZTOI UZENETEK.

Kis hivatalnok. A bórbeszerző bizottság még csak most utalta ki a bört Arad számára, de legalább három hetet vesz igénybe, amíg a bór Aradra érkezik. Az árut mintegy 200 kisiparos fogja kapni makszimális áron, tehát igaza van önnek, amikor azt követeli, hogy a kisiparosok mérsékeljék étvágyukat a közönséggel szemben és ne kérjenek 40 koronát egy pár talpalásért.

NEMZETI SZINHÁZ

Aradon, 1917. február 28-án péntek:

C) Bérlet. Kék róka színmű. D) Bérlet.

Közdete 7 órakor.

A szerkesztést lelei: Rudnyánszky Endre társulatában: Stauber József.

NYILTÉR.

(Az amn sorvat alatt közzéttekért nem vállalunk felelősséget.)

Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara ószinte tájadalommal jelenti, hogy

Stark Sándor

a Kamara Ipari osztályának tagja, aradi cipész-mester, az aradi iparos társadalom közbecsülésében álló tagja 59 éves korában váratlanul elhunyt. Gyibuzgó beltárgunk emléket kegyelettel fogjuk őrizni. 1924

Aradon, 1917. február hó 22-én.

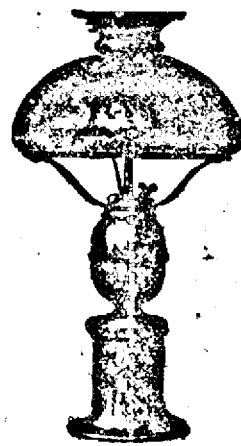
Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara.

URÁNIA színház

Pénteken és szombaton

detektív - dráma:

Siron tul.

széles méretű, világoskék keretű

A „GERMANIA”

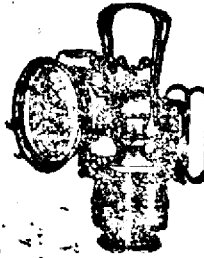
széles méretű, világoskék keretű, legújabb szobavilágítást adja. Különös előnye: egyenletes, nagyfényű világosság, teljesen látható, egyszerű, szél ellen védve van. Kivétel gyönyörű és bármely szobát díszít. Tartálya rendkívül könnyű és könnyű polirozott és nikkelezett fémből készült. A lámpaerő 1250 gramm. Magassága 470 mm. Carbidtartalom 800 gramm. Álló tartalom legalább 6 óra.

Ugyanezen szobai lámpa 300 mm magas, 1000 gr súlyú, 200 gr carbid befoglalására alkalmas tartállyal, 7 órai égésre, ára 48 kor.

Arad 60 K

Akar Ön egy kitűnő kézilámpát?

Vegye meg a „DETEKTIV” 1915. évi modelljét, amely az összes eddigi kézi lámpák közül a legújabb és legjobbat tartalmazza.

Biztos és egyszerű kezelés, gazdaságos carbidfogyasztás, fehér fény, hosszú égési időtartam, könnyű, kis területen elfér. — Hálózati vagy kézi fogantyúval, kézben hordható, míg a hátsó kámpóval szögbe, óvó vagy gomblyukba akasztható. A reflektor lecserezhető és ezáltal szobákba helyezhető vagy falra akasztható, szobák, barokk világítására alkalmas. A lámpa ára szerkezetével együtt 20 korona.

Kapható: Közigazgatási kiadó és Terjesztő vállalat részvénytársaságánál

Budapest, IV. Vasas Részleg 2.

1270

A K I

házat, vagy földbirtokot

vonnai vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzon, hogy az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájfüreget desinficálja, utóízegyenletes. Ára egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrássy-utca 22. sz. (Mélygarázssal szembe)

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Beane a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerejtő szer, finom fűszeres ízű, szonogító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen emésztesztő Acidul pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalok. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 691

Paraffin és stearin

gyertya,
Gyufa,
Gepolajok,
Hengerolaj,
Zsiros szóda,
Mayunga Raffia,
Elsőrendű rézgalic
állandó nagy raktár.

Hubert József,

Arad, Szabadság tér
Telefon 262. 1181

VEZÉK
dugót és pezsgődugót
Használt, nem új fizetek 20 fillér
Rött pezsgődugóért 2 darabonként,
használt pu. akkugóért K. b. — különként, me-
lyeket minden előzetes tudakozás nélkül posta-
küldéssel átveszek. Új palackdugóért legmaga-
sabb árát fizetek, előzetesen mintát kérek. —
KASZIRER EMIL, Budapest, VII. Alpar-
tiza 10., Garay-tér mellett. Telefon József 26-86.

Kifutófiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Cima kiadóhivatalban

Magánjáró gőzgépeket

- Kompond és stabil gőzgépeket
- Gőzcséplő garnitúrákat
- Magánjáró lokomobilokat
- Csészlőszekrényeket
- Esztergapadokat
- Herezfejtőket
- Elevátorokat
- Motorokat
- Gőzkeket és
- Gőzkazánokat

javítottan állapotban vásárol-
nak készpénzfizetés ellenében

FRIEDRICH TESTVÉREK

gépgyára, Temesvár.

Hirdetmény.

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója, illetőleg bányaadója, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett s a kereseti adó és bányaadó alá eső vállalatok hadi nyereségadója kivételéhez a vállalatok részéről adandó vallomások tárgyában.

Az 1909. évi VIII. t. c. 1. §-a és az 1912. évi LIII. t. c. 6. §-a értelmében nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, melyek az 1917. é-re kivetendő kereseti adó, illetőleg bányaadó és az 1914., 1915., 1916. évekre kiveendő hadi nyereségadó kivételéhez minden egyes adónemre külön-külön vallomást adni tartoznak, a következők:

1. Rézvénytársaságok, szövetkezetek és biztosítási vállalatok, amelyekben mindezek a kereskedelmi törvény (1875. XXXVII. t. c.) 198., 248. és 457. §-ai értelmében számadásuknak a bíróságnál való bemutatásra kötelezettek;

2. Külföldi hasonló vállalatok, ha üzleteiket a magyar szent korona országában saját cégük alatt főleg az évi vagy ügynökség útján gyakorolják (1875. XXXVII. t. c. 210. és 230 §-a);

3. Általában a földi és helyi érdekű vállalatok, a takarékpénztárak. Az 1-3 pontok alatt felsorolt nyilvános számadásra kötelezett vállalatok vallomásaikat kötelesek beadni.

Az adóköteles jövedelem meghatározása:

1. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójának alapját a kivétel évét megelőző évre szóló adóköteles jövedelem alkotja.

A vállalatokra kötelezett vállalat tartozik a) a vállalat előző évi aláírt mérleget a nyereség- és veszteség-számlával együtt; b) a rezvények utáni osztalékok, illetőleg kamatok felosztására és hovatartozására vonatkozó közgyűlési határozatnak a kereskedelmi törvény szerinti szabályszerűen hitelesített jegyzőkönyvi kivonatát a vállalatok csatolni, — továbbá c) az üzleti költségek részletes kimutatását, d) alában azokat a mérleg-számla-tételeknek részletezését, melyek nélkül az adó helyesen nem alkalmazható. A földtelepek bruttóforgalma a vallomási íven külön-külön részletesen kitüntetendő. Külföldi vállalatoknál az anyaintézet mérlege a nyereség- és veszteség-számlával együtt hitelesített alakban szintén csatolandó. Az adóalap helyes megállapíthatása végett köteles még a vállalatvallomáshoz csatolni mindazokat a kimutatásokat, melyek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójára vonatkozólag 1916. évi 142.000 szám alatt kiadott rendeleti utasítás 28. §-ában 1-19. pontok alatt fel vannak sorolva.

II. A bányaadó alapja az a jövedelem, mely a bányaadóról szóló 1875. évi XXVII. t. c. 2. §-ában emeltetett bányák műveléséből és a hozzá tartozó parágak üzletről ered.

III. A hadinyereségadó alapja a belföldi nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál az összes üzleti évről a nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál, vagyis amelyeknek székhelye a magyar szent korona országai területén állva van, az ottani üzletről az

1914. évi augusztus hó 1-től, 1916. évi december hó végéig terjedő időre eső üzleti években elért s az 1916. évi XXIX. t. c. rendelkezéssel szerint megállapított nyereségtöbblet.

Ha valamely nyilvános számadásra kötelezett vállalat a kereseti adójára vagy hadi nyereségadójára vonatkozólag a vallomást az előirt határidőben nem adja be, minden egyes esetben a kivett kereseti adónak 25 százalékát, illetőleg a megállapított hadi nyereségadónak 10-25 százalékát fizeti pótlék fejében. Ezenfelül az esetben, ha a hadi nyereségadó kivételéhez során a pótlék kivételére jogerőre emelkedett, a vállalat igazgatóságának minden egyes tagjára a pénzügyigazgatóság által 1000-50.000 kor. pénzbírság rovandó ki.

A kihágások megtilására néve az 1909. évi XI. t. c. IX. fejezetében foglalt rendelkezések nyernek alkalmazást. Az 1909. évi XI. t. c. 98. §-ában megállapított pénzbüntetésen felül minden egyes igazgatósági tag egyénileg külön-külön 2000 kor.-tól 100.000 korig terjedhető pénzbüntetéssel is büntetendő.

Kelet Arad, 1917. évi január hó.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

1154-1917.

Hirdetmény.

A jövedelemadónak részleges életbeléptetéséről alkotott 1916. évi XXVI. és a vagyonszóró szövegű 1915. évi XXXI. t. c. cikk végrehajtás tárgyában kiadott 1916. évi 127.000 sz. „Utasítás” 53. §-a értelmében figyelemmel ejtjük:

1. Azokat a természetes vagy jogi személyeket, akik egy egyéres részére 10000 K-t meghaladó szociális életmenny vagy nyugellátás (21. §) kifizetésére vannak kötelezve és a 2. és 3. pontban felsoroltak közé nem tartoznak, a jövedelemadó kivételének megindításakor a pénzügyminiszter által megállapított időben kötelesek az illetményre vagy ellátásra jogosítottokról a név, lakás, foglalkozás, valamint az illetmények összegének egyenkénti megjelölésével a C. mintán névjegyzéket, az E. mintán pedig illetmény jegyzéket készíteni. A névjegyzék (C. minta) községenként (városenként) illetőleg ezeknek közigazgatási kerületi szerinti egy példányban átvittendő ki mindazokról az alkalmazottokról, akik egyazon községben, városban, illetőleg ennek közigazgatási területén laknak. A kiállított illetményjegyzék E. minta ahhoz a névjegyzékhez C. minta csatolandó, amelyben az alkalmazott neve előfordul.

Ha a szociális életmenny nem készpénz, hanem egészben vagy részben más egyéb a 21. §. 111. A. pontjában emeltetett természetbeni járandóságok alkotják, ezek a járandóságok az illetményjegyzékben pénzügyi formában feljelenítendőek ki.

A jelen szakaszban említett jegyzékeket a kiállító fél annál a községi előjáróságnál, városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál köteles benyújtani, ahol a névjegyzékben felvett laknak, amely azokat törvényhatósági városokban az összeíró bizottságnak kézbesíti. Aki a most felsorolt kimutatásokat kiállítani nem tudja, adatai a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) szóbelileg is előadhatja, a díjazatlan felvétel helyességeért azonban a felelősség a felet terheli.

Aki a kívánt adatokat tartalmazó jegyzéket ezen „Hirdetmény” megjelenésétől számított 8 nap alatt be nem adja, vagy azokban változtatásokat jelent be, az 1909. évi 10. t. cikk 70. §-ában megállapított pénzbírsággal büntetendő.

Arad sz. kir. város adóhivatala.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Fagydagánatok FRIGIN.

szüntetésére legjobb szer

elmulasztására, így vizketegség biztos meg-

Kora esettel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Készítése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyáznunk kell az ANAGALLIN szóra. Arad használati utasítását együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközözhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Arad 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

állandó fekete szívre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Arad 2 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díját szavak szerint számítottuk. Minden szó hirdetési ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavakat félkörzárással kell jelezni. A legkisebb hirdetés ára 1 korona. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vehetjük fel. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Szeretni foglak” feljére levél van a kiadóhivatalban. 1826

„Tekintetes asszony” levele van. 1921

Helyik november venne magához egyedülálló tisztességes feles fiatal leányt, annak hübéres, tisztességes gondozója és ápolója lenne. Levelek e lapban jelzve „Őrök hűség” feljére kéretnek. 1316

Oktatás.

Unterriecht im Deutsch erteilt eine geprüfte Lehrerin, Kinder bevorzugt. Néheres Administ. 1322

Alkalmazást nyer.

Ugyes hásmesterpár felvétetik Szabadság-tér 17. sz., I. em. 1318

Csak tisztességes hásból való leány, előkelő fogorvosnál a fogászatot (esetleg ingylen) sajátíthatja el. Bőgtüni elentkezés kereték „Tanonc” feljére alatt a kiadóban. 1302

Szobalány jó bizonyítvánnyal március 1-re felvétetik Széchenyi-utca 2. sz., I. emeleti 4. sz. lakásban. Jelentkezni lehet a. u. 3-4 közt vagy 7 óra után este. 1320

Házi p expedíciók césére keresünk jóír-ú, erősej megbísható férfit akinek némi gyakorlati vá, nyug. moskópostás vagy vasutas előnyben részesül. Bőventet a kiadóban. 1000

Nyomdász-tanulóknak felvétetik két fő, kik a 14. évet befejezték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Alkalmazást keres.

Jobb megjelenésű nő, aki a háztartásban járta, magános úrnemberhez házvezetőnek ajánlók. Cim a kiadóban. 1965

Gazdasági teendőkhöz teljesen jártas rokkant katona, bármily gazdasági állást keres. Ajánlatot a kiadóhivatalba kér. 1299

Megbízható, intelligens asszony, német-magyar nyelvtudással, az ebben bármilyen állást keres. Cim a kiadóban. 1304

Fiatalszerkesztő segéd, március 1-ére állást keres. Cim a kiadóban 1308

Ingatlan.

Háztelek a Mossóty-telepen az országút mentén, a Baross Gábor utcában, továbbá Dugonics-utcában kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg részletfizetésre is, eladó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 24. szám alatt, a háztulajdonosnál. 1312

Egy új magánház gyümölcsösökkel együtt, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1319

Magánföld eladó 1600 öles, 15 és fél hold Zádorlak községben. Értekezés Kossuth-utca 49. sz., I. em., 8. ajtó. 1285

Kiseb magánház, lehetőleg kerttel, megvételre keresetk. Cim a kiadóban. 1800

Lakást keres.

A vár közelében keresek egy kis házat bútorozott szobákkal, villanyvilágítással, esetleg teljes ellátással, keresztény családnál. Ajánlatot Brunner Béla üzletbe kérek. 1317

Gyógyászat.

Rák és vesebetegségek elleni sebrék kenőcs kapható Ferenc-téri Vajdits-gyógyszertárban. Kis tégely 1 korona 50 fillér, nagy tégely 8 korona. 6171

As angol fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hebs-Pöldes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue Uniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszertár, Hebs gyógyszerár. 12

Üzletek.

Üzlethelyiség kiadó Szabadság-tér 5-6. szám. Bővebbet Hammer Vilmos villanyműszerészénél. 1023

Vétel és eladás.

Fűszerüzlet berendezés eladó. Walacek János, Hat-tér 1. 1310

Eladó egy tiszti prítóch nyereg felszereléssel. Bővebbet Deák Ferenc-utca 24. szám, a házfelügyelőnél. 1311

Eladó többféle férfi ruhát Lövesz-utca 4. szám alatt. 1313

Prima s-irovást (120 %) elán! Fischer Nándor, Kossuth-utca 13 szám. 1314

Eladó 180 kg. sodronykötél Braun W. A. festék-raktárban. Ugyanitt makulaturpapír kapható. 1315

A tavaj elfogyott, újabb érkezés a lapban fogja jelöni a Tejcsarnok. 1323

Helyezésre miatt ajánlok elnök szobaszék (sanyállal, 1-es 2 varrással 3 20, 2-os 3 varrással 3 40, 3-as 3 varrással 3 80 utánvétel küld. Osztas Gyula Arad, József főherceg-út 12. 1825

Könyveket és egész könyvtárakat vesz Deák Béla könyvtárgykeresése és modern antikvárium. Forray utca. Telefon 902. 871

Egy alig használt egyenárú 2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Különbféle.

As „Aradi Olajmag” működését Boros Béni tér 22. (városi maza-ház mellett) megkezdte. Elvállal minidennemű olajmagvakból tanúsítvány mellett olajat készíteni. Ugyanott darálások is eszközöltetnek. 831

As Anusel aranyér-kupokát mindenben pótolják a Haemorrhoidal-kupok, azonos összetételű folyton hatások is teljesen azonos, Ára 6 korona. Földes gyógyszertár, Hebs gyógyszerár Arad. 12

Írógépek új és használt, üzemkellőek, szakember javítások, irás munkák és sokszorosítások, gépirás tanítás Bodnár József írógépkészletében Szalay-utca 3. Telefon 11-41. szám. 421

Tyukszem és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hebs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmegjobb tyukszem a tapasz párnai használata után leválik, a győtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hebs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-utca 3. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Ooska, használt ólomcsövet és egyéb ólomtárgyakat megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

889-917.

Hirdetmény. Figyelmetetjük a város közönségét az ebádóról és az ebtartásról szóló szabályrendelet 6. §-ának azon rendelkezésére, hogy a tartott ebek számát, faját, a tulajdonos február hó végéig a városi adóügyi osztálynál bejelenteni s a kirott ebadórt lelőzni tartozik. Házőrő kutyát a külterületeken és külhatárokban csak a háztulajdonos vagy ennek meghatalmáltja, vagy egy egész házat bérolón tartó lakó tarthat. Házőrő csak egy házőrő eb tartható. Házőrő eb gyanánt nem lehet tartani a vizsla, kopó, agár, mészáros faj, neufundlandi,

979-1917. kh.

Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-én életbe lépett ebtartási szabályrendeletet a következőkben tesszem közhírré:

- 1. §. Arad szab. kir. város területén tartott kutyák után adót kell fizetni. Ez a kötelezettség a kutya elvételéig az élethetőség napjától kezdődik. Adómentesek a katonai, csendőrségi, vagy rendőrségi célokra szolgáló beosztalt, vagy okt. t. alatt álló, továbbá a városi mezőőrök és erdőőrök birtokában levő és hivatásuk gyakorlására szükséges kutyák. 22 §. Minden kutya birtokos köteles kutyáját kellen etetni, kitatni s gondoskodni, és egészségügyi állapóját figyelemmel kísérni. 23 §. Milyen valamej kutyan belül megbetegedésre utaló jelesek mutatkoznak, azyszintén ha a kutya bukál, vagy megszökött, továbbá ha azt veszélyre gyanus, vagy veszett állat megmarta, birtokosa, illetve a gondozásával megbízott egyén, azt az 1888. évi VII. t.-c. 126. §-ában megjelölt állategész-egügyi hatóságnál (kapitányi hivatalnál) bejelenteni tartozik, egyúttal köteles a kutyát, amennyiben nem szökött meg, a hatóság intézkedéséig elzárni vagy biztonság helyen elzárni. A veszélyes, veszélyes gyanús, vagy fertőzőes gyanús esetén követendő eljárásra az 1888. évi VII. t.-c. 65-72 és ezen törvény végrehajása tárgyában kiadott 40000-1888 sz. rendelet 189-192. §-ának, nemkülönben az 52963-908. sz. földművelésügyi miniszteri és az e tárgyban kiadott egyéb miniszteri rendeleteknek határozománnyal irányadók. 24 §. A város belterületén minden kutya az utcára s általában háson kívül helyre csak a marás lehetőségét kizáró szájkosárral bocsáthatók. 25 §. Harapós és általában a közbiztonságra veszélyes kutyákat nappal biztos módon megkötve, bezerített helyen kell tartani, éjjel pedig azok csakis zárt udvarban bocsáthatók szabadon. 26 §. A tanyákon tartott kutyákat a vadászati tilalmi idő alatt pásztorkutyákat pedig nyakukról, első lábalk alul 3 centiméter távolagságra lelőő oly-kolonnal kell ellátni, mely őket a szabad mozgásban lényegesen korlátozza. 27 §. Vendéglőbe, kávéháiba, vagy más nyilvános helyiségbe ugyszintén társaskocsiba kutyát bevinni nem szabad. E tilalom betartásért nemcsak a kutya birtokosa, hanem az illető helyiség tulajdonosa (bérletje) illetve a társaskocsi alkalmazottai felelősek. Sétányokra kutyát vinni szintén tilos. 28 §. Vására kutyát vinni tilos. 29 §. Kutyát kinezni, durván bántalmazni, uszítani vagy zaklatni tilos. Büntető határozatok. Kihágást követ el: a) aki másnak a kutyájáról az ebbárcát jogtalanul elveszi. b) aki más kutyájáról szóló ebbárcát saját kutyáján használja, c) aki saját kutyájára szóló ebbárcát másnak adja, d) aki kutyáján hamis, vagy meghamisított ebbárcát viseltet, e) aki a 6-8 §-okban előirt bejelentést elmulasztja vagy az ebadó kivételre szempontjából - lényeges körülményre vonatkozóan a valóságnak meg nem felelő bejelentést tesz, továbbá aki kutyája részére az ebbárcát ki nem váltja, f) aki a jelen szabályrendelet 22-30 §-ai ellen vét, amennyiben cselekménye súlyosabban nem minősül, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Arad, 1917. január 16. Grün, főkapitány.

Szt-Bernáthegyi, buldog uszkár, szoba, komondor és ratier-kutyákat. Amennyiben ezen fajtájú kutyák házdržésre is használtatnak érettek a rendes adó fizetendő meg. Mlután a szabályrendelet rendelkezéseihez mérten a teljesítés és szerzés alapján az adófizetése kapitányi hivatal ellenőrzéstől fog, figyelemeteljük az eb tulajdonosokat, hogy fenti kötelezettségüknek megfeleljenek, mer ellenkező esetben a szabályrendelet 88. §-a alapján 100 kor. ígterjedő pénzbírsággal lesznek elmarasztalva. Arad, 1917. február 20. A városi adóhivatal.

Földbirtokosoknak
35 évre 1 1/2% kamat 99 arfolyam,
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes arfolyam,
63 évre 4% kamat 0.85% törlesztés 94% arfolyam mellett, továbbá
Aradi és Bekescsabai házakra
50 évre 5 1/2% kamat, 1/2% törlesztés 98 arfolyam mellett törlesztéses kölcsönökkel folyósított és birtokparcellázásokat elvállalja és gyorsan keresztül vezeti a Budapesti Kölcshözvetítő és Parcellázó Részvénytársaság Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6. Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ur, Kapa-u. 47., d. u. 2-ig. 781